

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Foto: Freepik

Valsts un Eiropas Savienības atbalsta pasākuma "Sadarbība" 16.1. apakšpasākuma "16.1 Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai" projekts Nr. 22-00-A01612-000012

Digitāla rīka izstrāde medību procesa norises pārvaldībai un informācijas aprītei, sabiedrības veselības un drošības uzlabošanai

Izpētes ziņojums – noslēguma pārskats

EIP darba grupa: BDR Zemnieku saeima, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava", AS "Latvijas valsts meži", Mednieku biedrība "BĀRTAVA", Latvijas Meža īpašnieku biedrība, biedrība "MEDĪBU KLUBS ĒRGLI", aģentūra "Meža pētīšanas stacija", Mednieku klubs "Īle", Mednieku klubs "Ķepainis"

2025

Saturs

Ilustrāciju saraksts	4
Tabulu saraksts	5
Saīsinājumi un jēdzienu skaidrojumi	6
1. Informācija par projektu un izpēti	7
1.1. Partnerība un sadarbības partneru lomas projektā	7
1.2. Projekta mērķis un kopsavilkums	10
1.3. Finansējums	14
1.4. Projekta darbības	14
1.5. Laika grafiks	16
1.6. Darbā izmantotās izpētes metodes	17
2. Dzinējmedību pārvaldības funkcionalitāte	18
2.1. Dzinējmedību plānošanas uzsākšana	19
2.2. Tikšanās vietas norādīšana	21
2.3. Mednieku pievienošana medību plānam	23
2.4. Dzinēju pievienošana	28
2.5. Medību suņu pievienošana	28
2.6. Medījamo sugu pievienošana	31
2.7. Iepānotu medību informācijas atspoguļošana	33
2.8. Medību uzsākšana	36
2.9. Limitēto dzīvnieku nomedīšanas fakta atspoguļošana	37
2.10. Aktīvu medību atspoguļošana	38
2.11. Medību dalībnieku skaita izmaiņas	40
2.12. Pārtraukumi aktīvās medībās	41
2.13. Medību noslēgšana	42
2.14. Noslēgtu medību atspoguļošana	44

2.15.	Medību atļauju sadale	45
3.	Individuālo medību pārvaldības funkcionalitāte	48
3.1.	Medību plānošana un uzsākšana.....	48
3.2.	Individuālo medību informācijas atspoguļošana	50
4.	Informācijas aprites funkcionalitāte.....	52
5.	Rezultāti	54
<i>Pielikums Noslēguma pasākuma diskusiju kopsavilkums: problēmas un ieteikumi medību jomas pilnveidei</i>		<i>58</i>
	Datu ievade un Mednis sistēmas izaicinājumi.....	58
	Plēsēju ietekme un vilku limita jautājums.....	58
	Medņu un rubeņu aizsardzības plāns un medību iespējas	58
	Nepietiekama datu apmaiņa ar citām institūcijām	59
	Sabiedrības informēšana un mednieku izglītošana.....	59

Ilustrāciju saraksts

Ilustrācija 1. Projekta partneri – EIP darba grupa	7
Ilustrācija 2. Projektā izstrādājamie digitālā rīka moduļi	12
Ilustrācija 3. Labuma guvēji.....	13
Ilustrācija 4. Projekta partneru iesaiste darbību izpildē.....	16
Ilustrācija 5. Projekta laika grafika kopsavilkums.....	16
Ilustrācija 6. Dzinējmedību plānošanas sadaļu plāni (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)	20
Ilustrācija 7. Tikšanās vietas norādīšanas iespējas plāni (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices).....	22
Ilustrācija 8. Maršrutēšanas iespējas dzinējmedību modulī.....	23
Ilustrācija 9. Dzinējmedību plānošanas sadaļu plāni (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)	27
Ilustrācija 10. Dzinējmedību plānošanas sadaļu rezultāti	27
Ilustrācija 11. Medību suņu pievienošana medību plānam (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices).....	30
Ilustrācija 12. Medījamo dzīvnieku sugu pievienošanas iespējas (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices).....	33
Ilustrācija 13. Iepānotu medību informācijas atspoguļošanas un rediģēšanas iespējas (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)	35
Ilustrācija 14. Medību pārtruakumu iespēju plāni (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices).....	42
Ilustrācija 15. Medību noslēgšanas iespēju plāns (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices).....	43
Ilustrācija 16. Medību licenču atspoguļošana.....	47
Ilustrācija 17. Individuālo medību plānošana.....	49
Ilustrācija 18. Informācijas aprites moduļa atrašanās vieta un atspoguļojums sakļautā skatā	53
Ilustrācija 19. Informācijas aprites moduļa atrašanās vieta un atspoguļojums izvērstā skatā	53

Tabulu saraksts

Tabula Nr. 1. Projekta partneru kontaktinformācija	9
Tabula Nr. 2. Tikšanās vietas norādīšanas iespēju izvērtējuma kopsavilkums (Avots: EIP darba grupas darbsemināra materiāli)	21
Tabula Nr. 3. Mednieku saraksta veidošanas iespējas (Avots: EIP darba grupas darbsemināra materiāli)	25
Tabula Nr. 4. Mednieku ar vienādu vārdu un uzvārdu atspoguļošanas iespējas (Avots: EIP darba grupas darbsemināra materiāli)	26
Tabula Nr. 5. Medību suņu pievienošanas iespējas (Avots: EIP darba grupas darbsemināra materiāli)	29
Tabula Nr. 6. Medījamo dzīvnieku sugu redīgēšanas iespējas aktīvu medību laikā (Avots: EIP darba grupas darbsemināru materiāli)	31
Tabula Nr. 7. Tiesības skatīt medības medību sarakstā (iespējas) (Avots: EIP darba grupas darbsemināru materiāli)	39

Saīsinājumi un jēdzienu skaidrojumi

EIP darba grupa	– Projekta partneri, sadarbības partneri: BDR Zemnieku saeima, Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava", AS "Latvijas valsts meži", Mednieku biedrība "BĀRTAVA", Latvijas Meža īpašnieku biedrība, biedrība "MEDĪBU KLUBS ĒRĢĻI", aģentūra "Meža pētīšanas stacija", Mednieku klubs "Īle", Mednieku klubs "Ķepainis"
Modulis	– Projekta rezultātā izstrādātā digitālā medību pārvaldības rīka daļa, kas savietojama ar citiem digitāliem rīkiem
MTL	– medību tiesību lietotājs
MVR	– Meža valsts reģistrs
Rīks	– Projekta rezultātā izstrādāts digitāls medību pārvaldības rīks
LMĪB	– Latvijas Meža īpašnieku biedrība
LVM	– AS "Latvijas valsts meži"
LVMI Silava	– Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"
Projekts	– Valsts un Eiropas Savienības atbalsta pasākuma "Sadarbība" 16.1. apakšpasākuma "16.1 Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai" projekts Nr. 22-00-A01612-000012 "Digitāla rīka izstrāde medību procesa norises pārvaldībai un informācijas aprītei, sabiedrības veselības un drošības uzlabošanai"
VMD	– Valsts meža dienests
VMDĢIS	– VMD Ģeogrāfiskās informācijas sistēma

1. Informācija par projektu un izpēti

Projekts Nr. 22-00-A01612-000012 "Digitāla rīka izstrāde medību procesa norises pārvaldībai un informācijas aprītei, sabiedrības veselības un drošības uzlabošanai" (turpmāk – Projekts) īstenots Valsts un Eiropas Savienības atbalsta pasākuma "Sadarbība" 16.1. apakšpasākuma "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai" ietvaros.

1.1. Partnerība un sadarbības partneru lomas projektā

Projektu īsteno deviņi sadarbības partneri - biedrība "Zemnieku Saeima", Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava", AS "Latvijas valsts meži", Mednieku biedrība "BĀRTAVA", Latvijas Meža īpašnieku biedrība, biedrība "MEDĪBU KLUBS ĒRGLĪ", aģentūra "Meža pētīšanas stacija", mednieku klubs "Īle" un mednieku klubs "Ķepainis". Sadarbības partneri pārstāv četras darbības jomas – mednieku, meža apsaimniekotāju, lauksaimnieku un pētnieku (skat. 1. ilustrāciju).

Ilustrācija 1. Projekta partneri – EIP darba grupa

Sadarbībai partneri ir noslēguši sadarbības līgumu un veido EIP darba grupu.

Sadarbības partneru lomas projektā sadalītas atbilstoši minētajām darbības jomām, izvērtējot katras organizācijas kapacitāti un stiprās puses, kā arī to atbilstību projekta darbībām.

Biedrība "Zemnieku saeima"

- nodrošināja lauksaimnieku un lauksaimnieku-mednieku perspektīvu Projektā, pārliecinoties, ka īstenotās darbības ir saskaņā ar aktuālo situāciju lauksaimniecībā un atbilst lauksaimnieku un lauksaimnieku-mednieku vajadzībām;
- nodrošināja kopējo projekta vadību, tostarp uzraugot laika grafiku, apkopojot informāciju atskaitēm un izpētes ziņojumam – pārskatam, sagatavojot projekta maksājuma pieprasījumus un atskaites par darba algām, nodrošinot komunikāciju starp partneriem un uzraugošo institūciju;
- nodrošināja publicitātes pasākumus, publicējot informāciju mājas lapā un sociālajos tīklos, kā arī caur nedēļas ziņu un dažādos veidos izplatot informāciju par projekta rezultātiem un pasākumiem;
- organizēja Projekta noslēguma pasākumu, tostarp plānojot, organizējot kafijas pauzes, telpu nodrošinājumu u.c.

Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"

- nodrošināja vadošā pētnieka lomu Projektā, pārliecinoties, ka lietotāju vajadzību izpēte notiek atbilstoši kvalitatīvas izpētes principiem, kā arī ka sadarbības partneri izmanto precīzus datus un informāciju, kas saistīta ar medībām un mežsaimniecību;

AS "Latvijas valsts meži"

- nodrošināja mežsaimniecības ekspertīzi Projektā, pārliecinoties, ka īstenotās darbības ir saskaņā ar aktuālo situāciju mežsaimniecībā un atbilst mežsaimnieku vajadzībām;
- nodrošināja IT ekspertīzi lietotāju vajadzību un esošās situācijas izpētē;
- nodrošināja programmēšanu, sistēmanalītiku un testēšanu dzinējmedību moduļa dizaina un funkciju izstrādē;
- nodrošināja programmēšanu, sistēmanalītiku un testēšanu individuālo medību moduļa dizaina un funkciju izstrādē;
- nodrošināja programmēšanu, sistēmanalītiku un testēšanu informācijas aprites moduļa dizaina un funkciju izstrādē.

Mednieku biedrība "BĀRTAVA"

- nodrošināja mednieku ekspertīzi Projektā, pārliecinoties, ka īstenotās darbības ir saskaņā ar aktuālo situāciju medību jomā un atbilst mednieku vajadzībām;

Latvijas Meža īpašnieku biedrība

- nodrošināja mežsaimniecības ekspertīzi Projektā, pārliecinoties, ka īstenotās darbības ir saskaņā ar aktuālo situāciju mežsaimniecībā un atbilst mežsaimnieku vajadzībām;

Biedrība "MEDĪBU KLUBS ĒRGLI"

- nodrošināja mednieku ekspertīzi Projektā, pārliecinoties, ka īstenotās darbības ir saskaņā ar aktuālo situāciju medību jomā un atbilst mednieku vajadzībām;
- nodrošināja komunikācijas ekspertīzi Projektā, īstenojot publicitātes pasākumus.

Aģentūra "Meža pētīšanas stacija"

- nodrošināja pētnieka lomu Projektā, pārliecinoties, ka sadarbības partneri izmanto precīzus datus un informāciju, kas saistīta ar medībām un mežsaimniecību;

Mednieku klubs "Īle"

- nodrošināja mednieku ekspertīzi Projektā, pārliecinoties, ka īstenotās darbības ir saskaņā ar aktuālo situāciju medību jomā un atbilst mednieku vajadzībām.

Mednieku klubs "Ķepainis"

- nodrošināja mednieku ekspertīzi Projektā, pārliecinoties, ka īstenotās darbības ir saskaņā ar aktuālo situāciju medību jomā un atbilst mednieku vajadzībām.

Tabula Nr. 1. Projekta partneru kontaktinformācija

Projekta partneris – EIP grupas pārstāvis	Kontaktpersona	Kontaktinformācija
Biedrība "Zemnieku saeima"	Dārta Gātere	darta@zemniekusaeima.lv
Latvijas Valsts mežzinātnes institūts "Silava"	Jānis Ozoliņš	janis.ozolins@silava.lv

Projekta partneris – EIP grupas pārstāvis	Kontaktpersona	Kontaktinformācija
AS "Latvijas valsts meži"	Guntis Ščepaniks	g.scepaniks@lvm.lv
Mednieku biedrība "BĀRTAVA"	Uldis Roze	roshkins@inbox.lv
Latvijas Meža īpašnieku biedrība	Ena Enia Gavare	enia.gavare@mezaipasnieki.lv
Biedrība "MEDĪBU KLUBS ĒRGLI"	Guntars Kļavinskis	guntars.klavinskis@latvijasmediji.lv
Aģentūra "Meža pētīšanas stacija"	Uvis Dambergs	uvis.dambergs@agenturamps.lv
Mednieku klubs "Īle"	Lāsma Freimane	lasma_freimane@inbox.lv
Mednieku klubs "Ķepainis"	Indulis Burka	indulis.burka@gmail.com

1.2. Projekta mērķis un kopsavilkums

Projekta mērķis – izstrādāt ar valsts informācijas sistēmām savietojamu digitālu rīku medību procesa norises pārvaldībai un informācijas aprītei, kas

- Nodrošinās medijamo dzīvnieku populāciju ilgtspējīgu apsaimniekošanu un regulēšanu, radot priekšnoteikumus optimālai lauksaimniecības teritoriju un meža apsaimniekošanai, kā arī medību saimniecības pētniecībai un plānošanai;
- samazinās ar medijamo dzīvnieku postījumiem un to slimībām saistītos riskus lauksaimniecībā un mežsaimniecībā, kā arī sekmēs sabiedrības veselības un drošības uzlabošanu;
- mazinās administratīvo slogu medniekiem medību procesa organizēšanai un pārvaldīšanai.

Projekta laikā veiktas vairākas darbības:

1. Izstrādāts digitāls rīks, lai organizētu medību procesa norises elektronisku dokumentēšanu un pārvaldību, kas ievērojami uzlabo informācijas apriti, kvalitāti un ticamību un kas ir svarīgi gan medniekiem, gan sabiedrībai kopumā.
2. Veikta efektīvu medību pārvaldības vajadzību izpēte un noteikti veiksmīgākie medību digitālās pārvaldības optimizēšanas un nodrošināšanas veidi.
3. Nodrošinātas iespējas elektroniski ievākt datus un ar tiem apmainīties, balstoties uz noteiktajām vajadzībām, nodrošināta savietojamība ar citām informācijas sistēmām un nodrošināta jomas produktu vienotību.
4. Izstrādātais digitālais rīks testēts reālā vidē, nodrošinot tā atbilstību plašam pielietojumam un novēršot nepilnības.

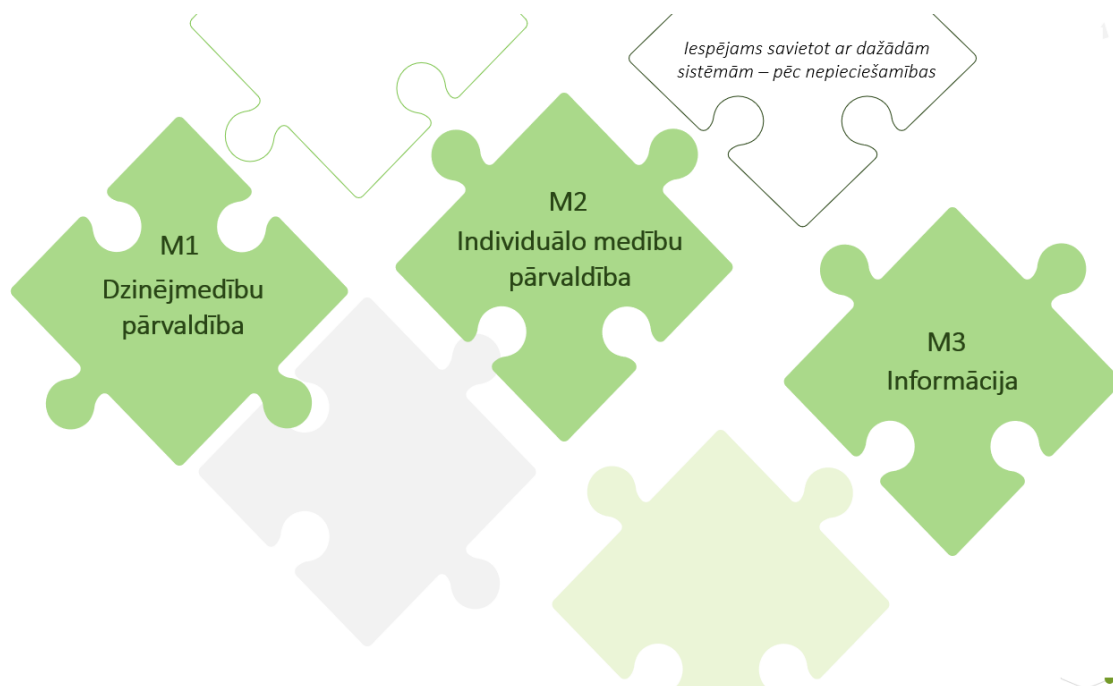
Lai arī līdz Projekta īstenošanai jau bija pieejamas ģeogrāfiskās informācijas sistēmas, piemēram, Meža valsts reģistrs, kur cita starpā tiek reģistrēti dati par medījamiem dzīvniekiem, medību tiesību lietotājiem (MTL), līgumplatībām u.tml., līdz šim Latvijā medību pārvaldība un dokumentēšana notikusi sarežģītā un mūsdienām neatbilstošā veidā, piemēram, izmantojot papīra formāta medību pārskatu veidlapas, nomedīto dzīvnieku reģistrācijas žurnālus un informācijas veidlapas par izlietotajām medību atļaujām. Latvijas medniekiem nebija pieejami digitāli rīki, ar kuru palīdzību būtu iespējams organizēt medību procesu, to attālināti (elektroniski) dokumentēt un pārvaldīt.

Tādējādi medību pārvaldība prasījusi ievērojamu cilvēkresursu kapacitāti un radījusi būtisku administratīvo slogu, informācijas aprīte šajā jomā ir bijusi lēna un neefektīva. Bieži nav bijis iespējams nodrošināt šīs informācijas izcelsmes izsekojamību, tāpēc iesaistītajām pusēm nereti radušās šaubas par sākotnējo datu un to tālākās apstrādes caurspīdīgumu. Tādējādi tikusi apdraudēta labas pārvaldības principu ievērošana un kvalitatīvu lēmumu pieņemšana par rīcību medību saimniecības plānošanā, lauksaimniecībai un mežsaimniecībai nodarīto postījumu novērtēšanā, mazināšanā un medību norises uzraudzībā.

Īstenojot projektu, radīta iespēja padarīt medību pārvaldību ievērojami efektīvāku, izmantojot inovatīvu digitālu rīku – trīs moduļus dzinējmedību, individuālo medību pārvaldībai un informācijas aprītei (paziņojumu un informācijas modulis).

Projektā izstrādātais produkts ietver pilnīgi jaunas, Latvijā līdz tam nepieejamas digitālās medību pārvaldības funkcijas, kas apvienotas vairākos moduļos.

Ilustrācija 2. Projektā izstrādājamie digitālā rīka moduļi

Dzinējmedību pārvaldības modulis ievērojami atvieglo gan dzinējmedību procesu, gan to dokumentēšanu medniekiem, padarot to ērtāku un pārskatāmāku, tostarp paredzot, ka medību tiesību lietotājs jeb medību iecirkņa atbildīgā persona ar moduļa palīdzību vada grupu un pārdala medību licences, plāno dzinējmedības, ģenerē dzinējmedību numuru un sasaista to ar norakstīto vienumu, uzsāk medības, kā arī veido medību pārskatu, precizē datus un reģistrē dzinējmedību novērojumus. Dzinējmedību modulis ietver sekojošas funkcijas:

- digitāla dzinējmedību plānošana;
- dzinējmedību numura ģenerēšana un sasaiste ar norakstīto vienumu;
- dzinējmedību uzsākšana;
- QR koda ģenerēšana un skenēšana;
- medību pārskatu veidošana;
- iespējas medību vadītājam precizēt datus;
- dzinējmedību novērojumu reģistrēšana.

Pēc līdzīga principa individuālo medību pārvaldības modulis padara efektīvāku individuālu medību organizēšanu un medību dokumentēšanu. Individuālo medību modulis ietver:

- medību numura ģenerēšanu un sasaisti ar norakstīto vienumu
- QR koda ģenerēšanu un skenēšanu

- medību pārskatu veidošanu par individuālajām medībām.

Savukārt informācijas un paziņojumu modulis ietver iespēju informēt lietotājus par aktualitātēm. Informatīvā moduļa izstrāde ievērojami paātrina un padara ērtāku informācijas apriti, padarot aktuālo informāciju medniekiem pieejamu vienuviet, turklāt atgādinot par to ar cipariņu palīdzību, norādot, cik ir nelasītu paziņojumu.

Kopumā šāds trīs moduļu risinājums ne tikai atvieglo medību procesu un datu iesniegšanu, bet arī padara datus ticamākus, jo datus iespējams iesniegt vienkārši un ērti, darot to uzreiz un precīzi. Tādējādi sagaidāmi ieguvumi izpētes un lēmumu pieņemšanas procesiem, samazināsies izdevumi par postījumu novēršanu.

Ilustrācija 3. Labuma guvēji

Projekta ietvaros radīti trīs pilnīgi jauni moduļi ar iespēju tos izmantot mednieku un sabiedrības, valsts pārvaldes resursu optimizēšanā, kā arī ar medībām un medījamiem dzīvniekiem saistīto risku mazināšanā mežsaimniekiem, lauksaimniekiem un sabiedrībai kopumā.

Moduļi veidoti pēc rūpīgas izpētes, funkciju dizainu veidojot intuitīvu, lai lietotājiem to izmantošanai nav jāapgūst īpašas prasmes. Moduļu plānošanu veikusi EIP darba grupa,

programmēšanu IT speciālisti (partneris AS "Latvijas Valsts Meži", turpmāk – LVM), savukārt testēšanu izpilda visa EIP darba grupa.

Projekta gaitā izstrādāto moduļu izstrāde atbilst eksperimentālai izstrādei. Projekta īstenošanas sākumposmā veikta detalizēta izpēte, ko īstenojusi visa EIP darba grupa, tiekoties darba semināros, diskutējot ar iesaistītajām pusēm, pētot likumdošanu, literatūras avotus un citus informācijas avotus. Izpētes laikā veikta lietotāju vajadzību precizēšana un detalizēta moduļu tehniskā dokumentācija. Galvenie izpētes rezultāti apkopoti šajā ziņojumā.

Izpētei sekoja moduļu programmēšana un testēšana. Testēšana ietvēra moduļu pārbaudi darbībā dabā, novērtējot to funkcionalitāti un ērtumu. Testēšanā piedalījušies arī programmētāji, lai labāk izprastu produkta lietošanas apstākļus, kā arī veiktu nepieciešamās korekcijas, papildinājumus un labojumus jaunajos moduļos. Minētās darbības ietver esošo zinātnisko atziņu, kā arī tehnoloģisko un citu zināšanu un prasmju iegūšanu, apkopošanu, modelēšanu un izmantošanu jauna produkta – moduļu – izstrādei.

1.3. Finansējums

Projekta kopējais budžets ir 449 999,40 eiro, publiskais finansējums 90% apmērā veido 404 999,46 eiro (Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)).

1.4. Projekta darbības

Turpinājumā īsi raksturotas visas projekta darbības.

1. darbība – izpēte un izstrādes plāna veidošana. Darbības īstenošanas laikā izveidots detalizēts turpmāko darbību (programmēšanas) plāns, tostarp:

- esošās situācijas raksturojums un sākotnējo vajadzību analīze;
- vispusīga mērķa grupas vajadzību un viedokļu izpēte;
- dažādu risinājumu scenāriju modeļi;
- tehniskais vērtējums un ekonomiskais novērtējums izvēlētajam gala risinājumam;
- datos pamatots slēdziens par izvēlēto risinājumu.

2. darbība – dzinējmedību pārvaldības moduļa izstrāde – ietver ar dzinējmedību pārvaldību saistīta digitālā rīka moduļa izstrādi. Tā ietver dizaina veidošanu, administratīvo, tehnisko un testēšanas uzdevumu veikšanu, kā arī šādu funkciju izstrādi:

- medību tiesību lietotāja (MTL) grupas vadītāja funkcijas;
- dzinējmedību plānošana;
- dzinējmedību numura ģenerēšana un sasaiste ar norakstīto vienumu;
- dzinējmedību uzsākšana;
- QR koda ģenerēšana un skenēšana;
- medību pārskatu veidošana;
- iespēja medību vadītājam precizēt datus;
- dzinējmedību novērojumu reģistrēšana.

3. darbība – individuālo medību moduļa izstrāde – ietver ar individuālo medību pārvaldību saistīta digitālā rīka moduļa izstrādi, kas ietver dizaina izveidi, administratīvo, tehnisko un testēšanas uzdevumu veikšanu, kā arī šādu funkciju izstrādi:

- medību tiesību lietotāja funkcijas;
- medību numura ģenerēšana un sasaiste ar norakstīto vienumu;
- medību pārskatu veidošana par individuālajām medībām.

4. darbība – informācijas un paziņojumu moduļa veidošana. Modulis paredz iespēju glabāt un publicēt paziņojumus ar jaunāko ar medībām saistīto informāciju, lai informētu lietotājus par medību nozares aktualitātēm un savvaļas dzīvnieku apsaimniekošanu. Modulī paredzēta iespēja ievietot īsceļus uz ar medībām saistītiem informatīvajiem materiāliem medniekiem, piemēram rokasgrāmatām par slimībām, noteikumu izpildi u.tml.

5. darbība – publicitātes pasākumu īstenošana – ietver visaptverošus informēšanas un izglītošanas pasākumus par izstrādāto rīku, tā moduļiem un to darbības principiem.

6. darbība – projekta vadība – projekta administrēšana un vadīšana, tai skaitā dokumentācijas noformēšana, apkopošana, sanāksmju organizēšana, termiņu izpildes uzraudzība u.c.

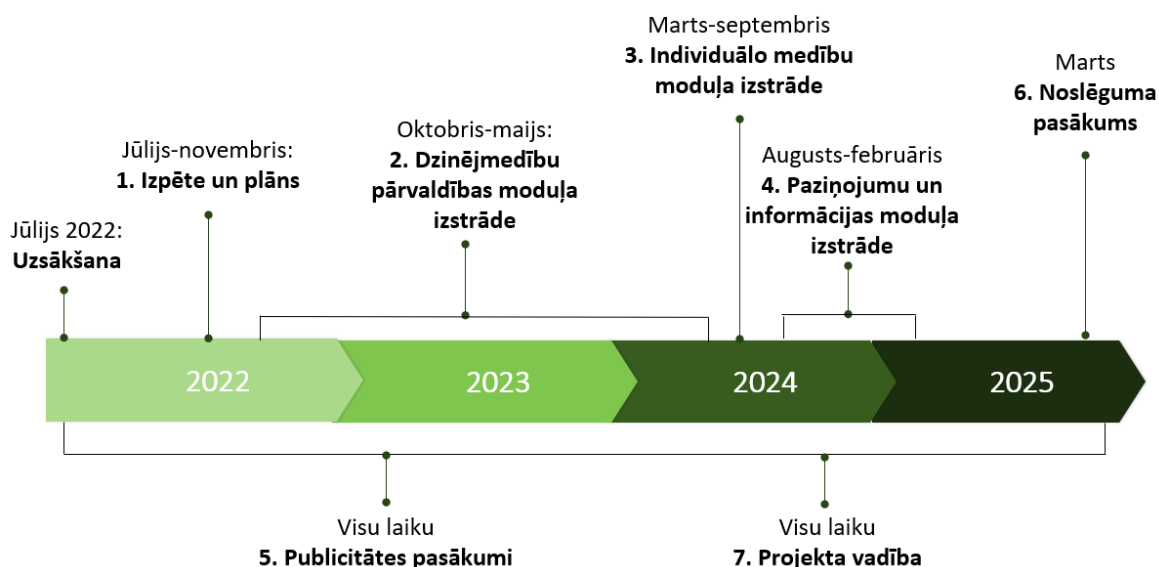
Ilustrācija 4. Projekta partneru iesaiste darbību izpildē

	ZEMNIEKU SAEIMA	LATVIJAS VALSTS MIEŽI KOKSNE - STĀDI - ATPŪKA	SILAVA	Mednieku biedrība "BĀRTAVA"	MIB LATVIJAS MIEŽU APRAKŠOŠU BIEDRĪBA	Biedrība «MK ĒRGLI»	MEŽA PĒTĪŠANAS STACIJA	MEDĪBU KLUBS ĪLE	MEDĪBU KLUBS «KĒPAINIS»
1. Izpēte									
2. Dzinējmedību moduļa izstrāde									
3. Individuālo medību moduļa izstrāde									
4. Informācijas moduļa izstrāde									
5. Publicitāte									
6. Noslēguma pasākums									
7. Vadība									

1.5. Laika grafiks

Projekta īstenošana ilga no 2022.gada 1. jūlija līdz 2025. gada 31. martam, to pagarinot līdz 2025. gada 25. aprīlim ar mērķi veikt noslēdzošās administratīvās darbības.

Ilustrācija 5. Projekta laika grafika kopsavilkums

1.6. Darbā izmantotās izpētes metodes

Viena no Projekta darbībām ietver izpēti, jo paredzēts precizēt efektīvas medību pārvaldības vajadzības, nosakot veiksmīgākos elektroniskas medību pārvaldības nodrošināšanas veidus.

Izpētes laikā sistemātiski analizēti visi priekšizpētē identificētie medību pārvaldības moduļu elementi, tos prioritizējot un detalizējot. Izpētes laikā pēc nepieciešamības:

- analizēta esošā situācija;
- analizēti normatīvie akti;
- izvirzīti dažādi risinājumu scenāriju modeļi;
- veikta risinājumu daudzkritēriju analīze, izvērtējot to:
 - izstrādes vienkāršību;
 - iespējas risināt problēmu;
 - lietošanas ērtumu.
- vispusīgi pētītas labuma guvēju vajadzības, izmantojot ekspertu perspektīvu, kā arī konsultējoties;
- izmantotas prototipēšanas tehnikas, lai labāk izprastu lietotāju vajadzības un programmēšanas prasības un to funkcionālo realizēšanu.

Papildus tam pēc moduļu izstrādes veikta to testēšana ne tikai darba apstākļos, bet arī dabā, piedaloties reālās medībās un aicinot testēšanai pievienoties dažādu klubu medniekus, lūdzot testēšanas laikā un pēc tās sniegt atgriezenisko saiti. Tāpat atgriezeniskā saite no lietotājiem iegūta, informējot lietotājus un interesentus par izstrādi tiešsaistes semināros un veicinot diskusijas tajos.

Izpētes darbs veikts gan partneru komandās atsevišķi, īpaši – iegūstot papildu viedokļus par iespējamajiem risinājumiem no mērķa grupām – lauksaimniekiem, mežsaimniekiem un medniekiem, gan EIP darba grupas regulārās sanāksmēs, īpaši – izvērtējot dažādus viedokļus par risinājumiem, salīdzinot tos ar normatīvajiem aktiem un reālo situāciju, kā arī apjomīgu diskusiju ceļā vienojoties par labākajiem izstrādes risinājumiem. Ņemot vērā projekta ilgumu un diskusiju daudzumu, ziņojumā apkopoti tikai galvenie rezultāti un vairāki piemēri risinājumu izvērtējumiem.

2. Dzinējmedību pārvaldības funkcionalitāte

Nodaļā kopsavilkuma formā raksturota Projekta sākuma posmā EIP darba grupas veiktā izpēte, kas ir saistīta ar dzinējmedību pārvaldības moduļa funkcionalitāti un lietotāju vajadzībām.

Priekšizpētes laikā identificētas galvenās funkcijas, kādas paredzētas dzinējmedību modulī. Tās ietver dzinējmedību pārvaldības moduļa dizaina izstrādi, administratīvo, tehnisko un testēšanas uzdevumu veikšanu, kā arī šādu funkciju izstrādi:

- medību tiesību lietotāju (MTL) grupas vadītāja funkcijas;
- dzinējmedību plānošana;
- dzinējmedību numura ģenerēšana un sasaiste ar norakstīto vienumu;
- dzinējmedību uzsākšana;
- QR koda ģenerēšana un skenēšana;
- medību pārskatu veidošana;
- aktīvo dzinējmedību pārvaldība;
- dzinējmedību novērojumu reģistrēšana.

Izpētes sākuma posmā EIP darba grupa vienojusies par mērķa grupai būtiskiem dzinējmedību digitālas pārvaldības elementiem. To izstrādes iespējas nākamajā posmā izpētītas detalizēti. Tie ietver dzinējmedību plānošanas uzsākšanu, tikšanās vietas norādīšanu, medību dalībnieku (mednieku un dzinēju) pievienošanu medību plānam, medību suņu pievienošanu medību plānam, plānoto medījamo sugu pievienošanu medību plānam, ieplānotu medību informācijas atspoguļošanu, medību uzsākšanu, limitēto dzīvnieku nomedīšanas fakta atspoguļošanu, tiesības skatīt medības medību sarakstā, aktīvu medību atspoguļošanu, medību dalībnieku skaita izmaiņas, aktīvo medību pārtraukumus, medību noslēgšanu, noslēgtu medību atspoguļošanu un medību iecirkņa pārvaldību. Turpinājumā raksturoti galvenie šo elementu izpētē vērā ņemtie faktori.

Dzinējmedību moduļa mērķis ir dokumentēt dzinējmedības, izveidojot elektronisku medību pārskatu par dzinējmedībām, kā arī sniegt informāciju medību dalībniekiem un konkrētā medību iecirkņa biedriem par dzinējmedībām.

Uz dzinējmedību moduli kopumā attiecināmais būtiskākais normatīvo aktu punkts:

*Medību noteikumu 26.punkts: "Medību pārskatā norāda visus medību dalībniekus, medību vadītāju, kā arī medījamās dzīvnieku sugas. Medību dalībniekus, kam ir tiesības medīt ar šaujamieroci, reģistrē kā medniekus, un pārējos – kā dzinējus. Medību pārskatā norāda medību sākuma laiku (brīdi, kad tiek uzsāktas medības) un medību beigu laiku, kā arī medību pārtraukumus, ko nosaka medību vadītājs. Ja mednieks atbilstoši normatīvajiem aktiem par ieroču apriti medību šaujamieroci dod lietošanai citam medniekam, medību pārskatā norāda abu mednieku vārdu un uzvārdu, attiecīgā medību šaujamieroča numuru un glabāšanas atļaujas numuru."*¹

2.1. Dzinējmedību plānošanas uzsākšana

Uz dzinējmedību plānošanas uzsākšanu attiecināmie būtiskākie normatīvo aktu punkti:

*Medību noteikumu 49. punkts: "Dzinējmedībās medību vadītāja pienākumus ir tiesīga pildīt persona, kas saņēmusi medību vadītāja apliecību. Marķieris (ja tiek medīts limitēti medījamais dzīvnieks), medību pārskats un medību vadītāja apliecība dzinējmedību laikā atrodas pie medību vadītāja. Dzinējmedības aizliegts organizēt bez medību vadītāja."*²

*Medību noteikumu 51. punkts: "Medību vadītāja pienākumi" un tā apakšpunkti.*³

Ņemot vērā, ka esošajā situācijā par dzinējmedību dokumentēšanu – medību pārskata veidošanu – ir atbildīgs medību vadītājs, dzinējmedību plānošanas funkcijas šajā rīkā ir pieejamas tikai par medībām atbildīgajām personām⁴ un medību vadītājam. Atbildīgajai personai ir iespējas norādīt medību vadītāju (izvēlnē ir iespējas izvēlēties iecirkņa biedrus, kuriem ir izsniegtas medību vadītāja apliecības).

¹ Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

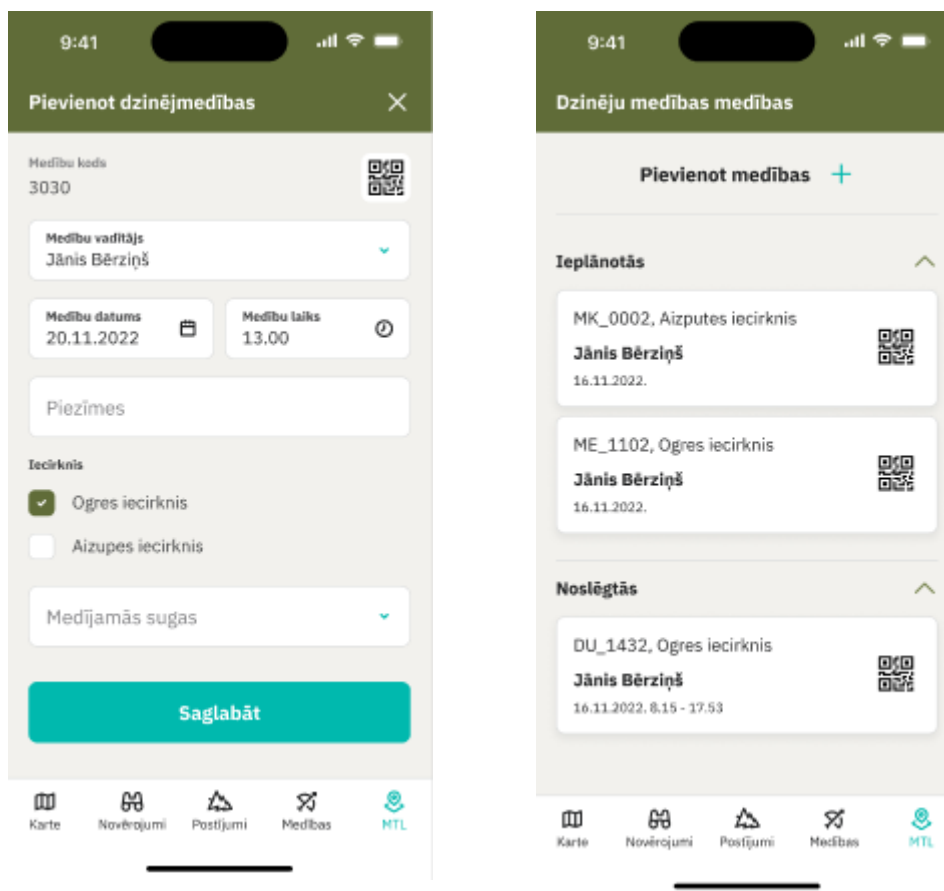
² Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

³ Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

⁴ Atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumu Nr. 421 "Medību noteikumi" 29. punktam: "Reģistrējot medību iecirkni vai aktualizējot reģistrēto informāciju, medību tiesību lietotājs nosaka atbildīgo personu vai personas, kas medību laikā atbild par mednieku atrašanās vietas koordinēšanu medību iecirknī (turpmāk – atbildīgā persona), un informāciju par personu – vārdu un uzvārdu, deklarēto dzīvesvietas adresi un kontaktālrūpa numuru – iesniedz Valsts meža dienesta uzraugošajā struktūrvienībā. Ja atbildīgās personas ir vairākas, medību tiesību lietotājs nosaka teritoriju, par kuru katra persona ir atbildīga."; pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/267976>

Lai uzsāktu dzinējmedību plānošanu, personām ar tiesībām dokumentēt dzinējmedības rīkā ir pieejama izvēle “pievienot dzinējmedības”. Pogas “pievienot dzinējmedības” aktivizēšana atver veidlapu, kurā gan medību vadītājs, gan atbildīgās personas šo veidlapu var rediģēt un saglabāt. Ieplānotām medībām automātiski tiek piešķirts medību kods (numurs) un ģenerēts QR kods, kas ļauj medniekiem pieteikties konkrētajām medībām. Pieejams arī piezīmju lauks, kurā nepieciešamības gadījumā ierakstīt norādes medību dalībniekiem (skat. ilustrāciju Nr.6).

Ilustrācija 6. Dzinējmedību plānošanas sadaļu plāni (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)

Pievienot dzinējmedības

Medību kods
3030

Medību vadītājs
Jānis Bērziņš

Medību datums
20.11.2022

Medību laiks
13.00

Piezīmes

Iecirknis

☒ Ogres iecirknis

☐ Aizupes iecirknis

Medijamās sugas

Saglabāt

Dzinēju medības medības

Pievienot medības

Ieplānotās

MK_0002, Aizputes iecirknis
Jānis Bērziņš
16.11.2022.

ME_1102, Ogres iecirknis
Jānis Bērziņš
16.11.2022.

Noslēgtās

DU_1432, Ogres iecirknis
Jānis Bērziņš
16.11.2022. 8.15 - 17.53

Brīdī, kad veidlapā ir ierakstīta tikšanās vieta, datums un laiks, tad pēc saglabāšanas medības parādās medību sarakstā kā ieplānotās medības. Sarakstā pie medībām tiek atspoguļota tikai galvenā informācija – medību kods, QR kods, medību iecirknis, medību vadītājs, medību datums un statuss (ieplānotas/aktīvas/noslēgtas). Vienlaikus medību sarakstā redzamas arī aktīvās un noslēgtās medības.

2.2. Tikšanās vietas norādīšana

Medību uzsākšanas brīdī visiem medību dalībniekiem jāatrodas vienuviet, lai medību vadītājs varētu koordinēt medību dalībnieku atrašanās vietas, pārbaudīt faktisko dalībnieku klātbūtni, instruēt par medību noteikumiem u.c. Lai tikšanās precīza tikšanās vieta nebūtu jānorunā atsevišķās sarunās, rīkā izstrādājama tikšanās vietas norādīšanas funkcija. Funkcijas izstrādei apsvērtas vairākas iespējas.

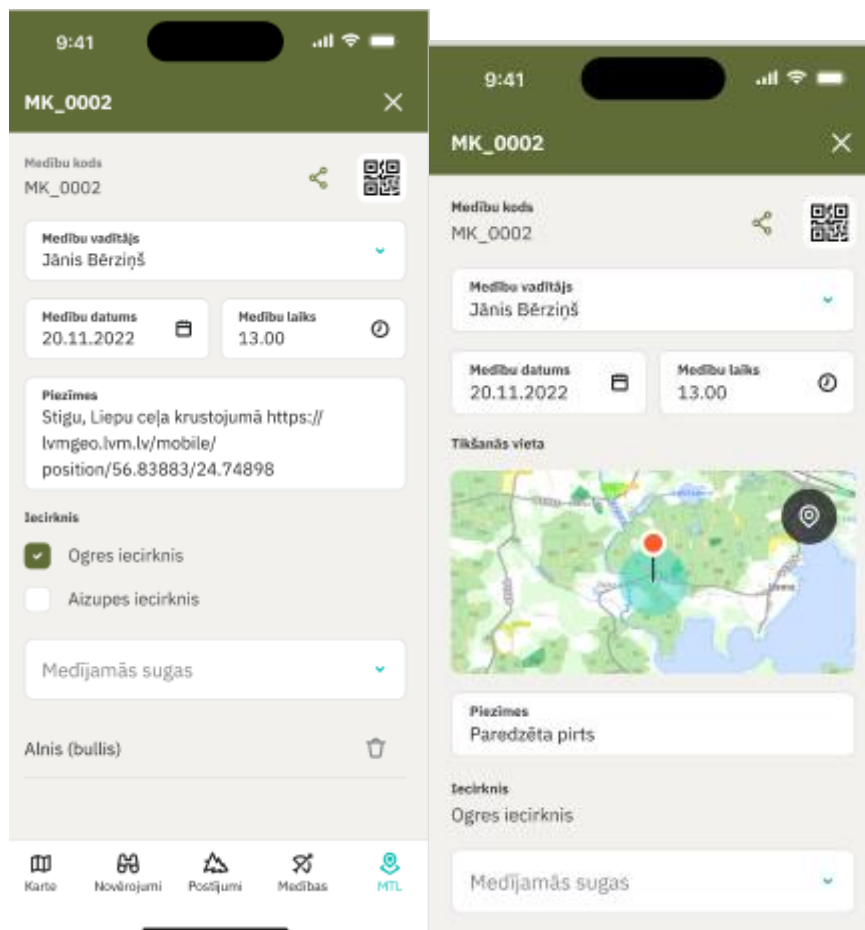
Tabula Nr. 2. *Tikšanās vietas norādīšanas iespēju izvērtējuma kopsavilkums (Avots: EIP darba grupas darbsemināra materiāli)*

Situācija pirms Projekta	Medību dalībnieku tikšanās vieta tiek norunāta klātienē, telefoniski vai sarakstē		
Vajadzība vai problēma	Ņemot vērā, ka vairums medību dalībnieku jebkurā gadījumā izmantos medību pārvaldības rīku, informāciju par tikšanās vietu iespējams norādīt rīkā, ietaupot medību dalībnieku laiku		
Scenārijs	Izstrādes vienkāršība	Problēmas atrisināšana	Lietošanas ērtums
Tikšanās vieta tiek norādīta vienīgi to rakstiski raksturojot piezīmju laukā, piemēram, norādot "pie mājām "Skaidiņas"" vai norādot koordinātes, kuras iespējams pārkopēt un izmantot citā lietotnē	Ļoti vienkārša	Daļēji atrisināta – iespējams, nepieciešams sazināties, lai precizētu tikšanās vietu	Izveidot piezīmi ir ērti, bet nav iespējama navigācija ar vienu klikšķi
Tikšanās vieta tiek norādīta piezīmju laukā funkcionālas saites formā (saite uz atrašanās vietu kartē, uz kuras uzklišķinot, lietotājs tiek pārvirzīts uz citu lietotni, piemēram, <i>Google Maps</i>)	Vidēji sarežģīta	Atrisināta	Vidēji ērts risinājums
Tikšanās vieta tiek norādīta tieši kartē, parādot kartes fragmentu ar atrašanās vietu	Vidēji sarežģīta	Atrisināta	Ļoti ērts risinājums

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Lai arī sākotnēji konkrētajā sadaļā nav bijis plānots izmantot karti, tad, ņemot vērā, ka lietotājiem visērtāk būtu tikšanās vietu redzēt funkcionālā kartē, kā arī izstrādē iespējams izmantot jau izstrādātu, publiski pieejamu kodu, ir izņemts izstrādāt lietotājam visērtāko risinājumu – tikšanās vietu norādīt tieši kartē.

Ilustrācija 7. Tikšanās vietas norādīšanas iespējas plāni (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)

Moduļa izstrādes noslēgumā pēc lietotāju pieprasījuma pievienota funkcija “maršrutēšana” pie tikšanās vietas. Sākotnēji tikšanās vieta sākotnēji bija redzama, bet iespēja izstrādāt maršrutu uz to nebija paredzēta. Maršrutēšanas funkcionalitāte:

- zem tikšanās vietas parādās tās koordinātas
- zem tikšanās vietas parādās izgaismota iespēja “maršrutēt”; pēc tās aktivizēšanas atveras iespēja izvēlēties kādu no telefonā instalētajām

navigācijas lietotnēm (piemēram “Google Maps”, “Waze” u.c.), kā arī iespēja konkrēto lietotni izvēlēties tikai šoreiz vai vienmēr.

Ilustrācija 8. Maršrutēšanas iespējas dzinējmedību modulī

2.3. Mednieku pievienošana medību plānam

Uz mednieku pievienošanu medību plānam attiecināmie būtiskākie normatīvo aktu punkti:

Medību noteikumu 52. punkts un tā apakšpunkti: “Medību vadītājam ir tiesības:

52.2. pārbaudīt medību dalībnieku medību dokumentus un medību ieročus;

52.5. noteikt medījuma un medību trofeju piederību;

52.6. neatļaut dzinējmedībās piedalīties šo noteikumu 68.punktā minētajiem medību dalībniekiem.”⁵

Mednieku pievienošana ieplānotām medībām iespējama vairākos veidos.

- Pirmkārt – QR kods, kas tiek ģenerēts, ieplānojot medības, paredz iespēju ar to dalīties, to pārsūtot citiem medniekiem (dalīties ar QR kodu var jebkurš konkrētā medību iecirkņa biedrs, ne tikai vadītājs). Saņemot uzaicinājumu, mednieks var pieteikties medībām un viņš parādās plānoto medību lapā (redzama medību vadītājam un atbildīgajai personai) medību sarakstā.
- Otrkārt, iespējams medniekus pievienot manuāli, izvēloties medniekus no iecirkņa mednieku saraksta vai ierakstot mednieka vārdu un uzvārdu.
- Treškārt, medību vadītājam iespējams pievienot medniekus, pirms medību uzsākšanas klātienē skenējot mednieku QR kodus.

Mednieku sarakstā tiek pievienoti tikai tie mednieki, kas ir digitālās rīka lietotāji un kuriem ir aktīvs VMD konts (nodrošinot, ka sistēmā visi mednieki ir pārbaudīti).

Pirms medību uzsākšanas, atbilstoši normatīvajiem aktiem, medību vadītāja pienākums ir pārbaudīt mednieku sarakstu, salīdzināt to ar faktisko situāciju un to rediģēt – dzēst vai pievienot medniekus (jo sarakstam var pievienoties jebkurš mednieks, izmantojot QR kodu). Atbilstoši nosacījumiem medību vadītājam ir tiesības atteikt medniekam dalību medībās. Kamēr medības nav uzsāktas, mednieku sarakstā tiek atspoguļoti visi tie mednieki, kas vēlas piedalīties medībās, bet medību vadītājam ir tiesības šos dalībniekus dzēst (tādā gadījumā mednieks konkrētās medības vairs neredz savā medību sarakstā). Mednieki sarakstā tiek numurēti. Numurēšana neatspoguļo hierarhiju, bet gan ir ilustratīva, tās mērķis ir ļaut medību vadītājam ātrāk un ērtāk novērtēt mednieku skaitu.

⁵ Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

Tabula Nr. 3. Mednieku saraksta veidošanas iespējas (Avots: EIP darba grupas darbsemināra materiāli)

Esošā situācija	Mednieki vienojas par dalību medībās mutiski, rakstiski vai telefonsarunā, uz vietas tiek pārbaudīta faktiskā situācija		
Vajadzība vai problēma	Mednieki, kuri pieteikušies medībām caur medību organizācijas rīku, parādīsies mednieku sarakstā, tomēr izvērtējams, kā tos labāk parādīt		
Scenārijs	Izstrādes vienkāršība	Problēmas atrisināšana	Lietošanas ērtums
No jauna pievienotie/pievienotie mednieki tiek parādīti saraksta augšpusē	Sarežģīta	No jauna pievienotie mednieki redzami kā pirmie dalībnieku sarakstā, kas paātrina datu pārbaudes laiku	Ļoti ērts risinājums
No jauna pievienotie/pievienotie mednieki tiek parādīti saraksta apakšpusē	Sarežģīta	Pēc katra jauna mednieka pievienošanas katru reizi jāvirzās līdz saraksta lejasdaļai	Vidēji ērts risinājums

Pēc mednieku pievienošanas/pievienošanās, medību vadītājs uzreiz medniekus redz mednieku sarakstā (pašu mednieku pievienošanās redzama ar nosacījumu, ka ir pieejams mobilo sakaru tīkls, mobilais internets; ja tas nav pieejams, medību vadītājs pats pievieno medniekus sarakstam). Kā redzams tabulā Nr. 2, ērtākais risinājums no jauna pievienotu vai pievienotie mednieku atspoguļošanai sarakstā ir jaunāko datu parādīšana saraksta augšpusē, jo tādējādi mednieku vadītājam nav jāpārvietojas uz saraksta beigām, lai pārbaudītu pievienošanās faktu.

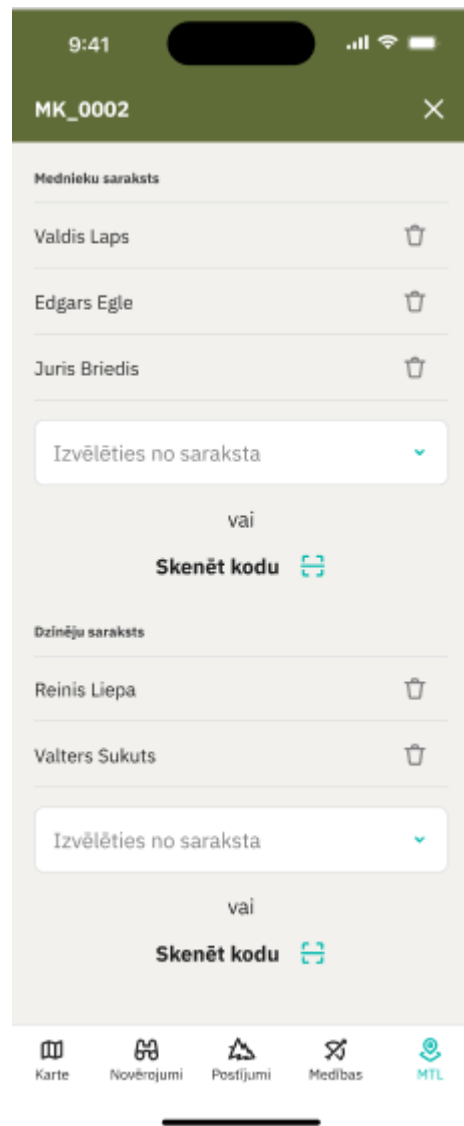
Tabula Nr. 4. Mednieku ar vienādu vārdu un uzvārdu atspoguļošanas iespējas (Avots: EIP darba grupas darbsemināra materiāli)

Esošā situācija	Medību pārskatā var parādīties mednieki ar vienādu vārdu un uzvārdu		
Vajadzība vai problēma	Lai medību vadītājs varētu izvērtēt, kurš mednieks ir ieradies medībās un kurš – ne, kā arī – kuram medniekam nepieciešamības gadījumā elektroniski atteikt dalību medībās (dzēst), nepieciešams veids, kā sarakstā atšķirt medniekus pēc vēl kādas pazīmes		
Scenārijs	Izstrādes vienkāršība	Problēmas atrisināšana	Lietošanas ērtums
Līdzās mednieka vārdam un uzvārdam atspoguļots no jauna ģenerēts unikāls kods	Vidēji sarežģīta	Medību vadītājam jāpārbauda unikāls kods katra mednieka telefonā	Liekas darbības medību vadītājam – bez apliecības jāpārbauda vēl viens kods
Līdzās mednieka vārdam un uzvārdam atspoguļots pilns mednieka apliecības numurs	Vienkārša	Atrisināta	Ļoti ērts risinājums
Līdzās mednieka vārdam un uzvārdam atspoguļots daļējs mednieka apliecības numurs	Vienkārša	Atrisināta	Vidēji ērts risinājums

Tā kā ir iespējamās situācijas, kad medībās vēlas piedalīties mednieki ar vienādu vārdu un uzvārdu, izvērtētas iespējas šos datus papildināt ar tabulā Nr. 3 ietvertajiem identifikatoriem. Par visērtāko risinājumu ir atzīta iespēja izmantot pilnu mednieku apliecības numuru, lai izslēgtu iespējas, kad viens mednieks tiek sajaukts ar citu.

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Ilustrācija 9. Dzinējmedību plānošanas sadaļu plāni (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)

Ilustrācija 10. Dzinējmedību plānošanas sadaļu rezultāti

Izstrādājamais rīks neparedz organizēt medību iecirkņa biedru iekšējās attiecības, t.i., lai arī pieteikšanās medībām būs vienkāršāka nekā līdz šim, arī izmantojot rīku, paredzēts, ka mednieki vaicā atļauju medību vadītājam aicināt konkrētus medniekus vai dzinējus un medību dalībniekus. Tādējādi neveidosies situācija, kad medību vadītājam ir jādzēš liels daudzums

pieteikumu. Tomēr drošības pēc medību vadītājs var dzēst uzaicinātos dalībniekus, kuru dalībai nepiekrīt. To ir iespējams darīt jebkurā laikā pirms medību uzsākšanas. Kamēr tās nav uzsāktas, mednieku saraksts ir informatīvs.

Mednieku saraksta pārskatāmība ir atkarīga no ierīces, kurā rīku lieto – jo lielāks ierīces ekrāns, jo vairāk mednieku vienlaikus redzami ekrānā.

2.4. Dzinēju pievienošana

Dzinēju pievienošana dzinējmedībām notiek līdzīgi kā mednieku pievienošana medībām, tomēr mednieki parādās mednieku sarakstā, dzinēji – dzinēju sarakstā. Dzinēju sarakstā, izvēloties lauku "pievienot", parādās vārda un uzvārda lauks, kurā manuāli var ierakstīt dzinēja datus. Dzinējus, kuriem ir mednieka tiesības un kuri lieto rīku, varēs pievienot, skenējot QR kodu. Tāpat kā pievienojot medniekus, dzinēji sarakstā tiks numurēti, lai ātrāk noskaidrotu aktuālo dzinēju skaitu.

Vienlaikus rīks paredz šādas ar dzinējiem saistītas iespējas:

- dzinēju sarakstam iespējams pievienot medniekus, kuri konkrētajās medībās pilda dzinēju pienākumus; šos dzinējus iespējams pievienot, izmantojot QR kodu vai arī izvēloties no biedru saraksta;
- lietotājs, kurš lieto moduļu rīku, bet nav mednieks, arī var lietot QR kodu; šajā gadījumā mednieku apliecības numura vietā tiek parādīts lietotājavārds, līdz ar to vārda un uzvārda pārbaude/ievade ir obligāta; medību vadītājs atbild par to, ka personas dati ir uzrādīti korekti – ja dzinējs lietotājavārda veidā ierakstījis nepareizu vārdu un uzvārdu, vadītājs neapstiprina viņa dalību dzinējmedībās;
- medību vadītājs manuāli pievieno sarakstam dzinējus, kuri rīku nelieto.

2.5. Medību suņu pievienošana

Tā kā medību noteikumiem pievienotajā medību pārskatā ir nepieciešams norādīt medībās izmantotus reģistrētus un vakcinētus šķirnes medību suņus (medību suņu šķirne, skaits), tad medību plānā paredzēta iespēja tos norādīt. Informācijas norādīšanas mērķis ir uzkrāt statistiku par to, kā medībās tiek izmantoti suņi.

Uz medību suņu pievienošanu medību plānam attiecināmais būtiskākais normatīvo aktu punkts:

Medību noteikumu 95. punkts: “Medībās atļauts izmantot tikai šķirnes medību suņus, kas ir vakcinēti un apzīmēti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par suņu reģistrācijas un turēšanas kārtību.”⁶

Izpētes laikā EIP darba grupa apsvērusi vairākas iespējas, kā visērtāk nodrošināt šīs informācijas pievienošanu (skat. tabulu).

Tabula Nr. 5. Medību suņu pievienošanas iespējas (Avots: EIP darba grupas darbsemināra materiāli)

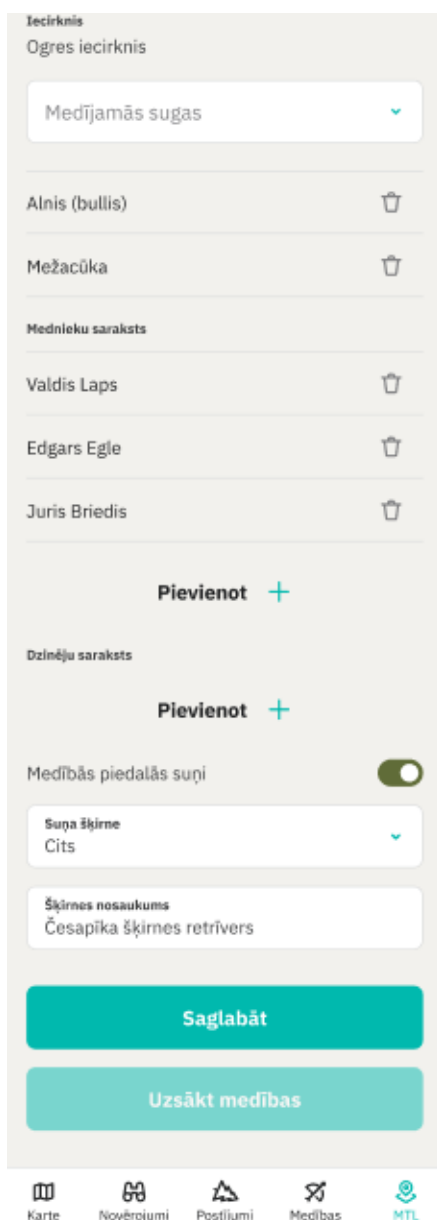
Esošā situācija	Medību pārskatā jānorāda, vai medībās piedalās medību suņi, norādot suņu šķirnes un skaitu		
Vajadzība vai problēma	Lai medību pārskatā varētu norādīt precīzu informāciju par medību suņiem, kuri piedalās medībās, nepieciešams ērts veids, kādā lietotājiem pievienot šo informāciju		
Scenārijs	Izstrādes vienkāršība	Problēmas atrisināšana	Lietošanas ērtums
Katra medību suņa šķirne norādāma manuāli	Vienkārša	Informācija tiek pievienota, tomēr nepieciešama apjomīga statistikas datu tīrīšana	Medību vadītājam nepieciešams ilgs laiks, lai katra suņa šķirni ievadītu manuāli
Katra medību suņa šķirne pieejama izvēlnē	Vienkārša	Informācija tiek pievienota precīzi, tomēr ne medniekam ērti	Medību vadītājam nepieciešams ilgs laiks, lai sarakstā atrastu katra medību suņa šķirni
Izvēlnē pieejamas populārākās medību suņu šķirnes, bet pārējās iespējams ierakstīt	Vienkārša	Informācija tiek pievienota samērā ērti un precīzi	Medību vadītājam ir ērti pievienot izplatītākās medību suņu šķirnes

Ņemot vērā norādīto informāciju, EIP darba grupa vienojusies par ērtāko risinājumu – izvēlnē pieejamas 15 populārākās medību suņu šķirnes, bet gadījumā, ja tiek izmantotas citas šķirnes,

⁶ Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

tās norādāmas manuāli. Šajā risinājumā lielāko daļu suņu šķirņu būs iespējams ērti izvēlēties no ātri pārskatāmas izvēlnes. Savukārt mazākajā daļā gadījumu tās tiks ierakstītas manuāli. Tas nozīmē, ka uzkrātajos datos būs jāveic tīrīšana, vienādojot šķirņu rakstību. Tomēr visas medību suņu šķirnes izvēlnē atspoguļot būtu neērti, jo to ir ap 400. Katru reizi, pievienojot medību suni, pārskatīt tik lielu izvēlni būtu ļoti neparocīgi.

Ilustrācija 11. Medību suņu pievienošana medību plānam (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)

Ja medību laikā izmantoto medību suņu skaits ir mainīgs, informācija rīkā nav jāmaina, t.i., ja suņi piedalās tikai daļā medību un informācija rīkā to daļību atspoguļo, suņi no saraksta nav jādzēš. Būtiski, lai visi medību suņi, kas medībās piedalās vispār, ir reģistrēti sarakstā.

2.6. Medījamo sugu pievienošana

Ņemot vērā, ka Medību pārskatā norādāmas medījamo dzīvnieku sugas, kā arī to norādīšana medību plānā var atvieglot medību organizāciju, rīkā ir paredzēta to pievienošana.

Veidojot medību plānu, tiek izvēlēts medību iecirknis. Šajā brīdī pēc noklusējuma parādās pieejamās medījamās sugas ar pieejamo medību atļauju skaitu.

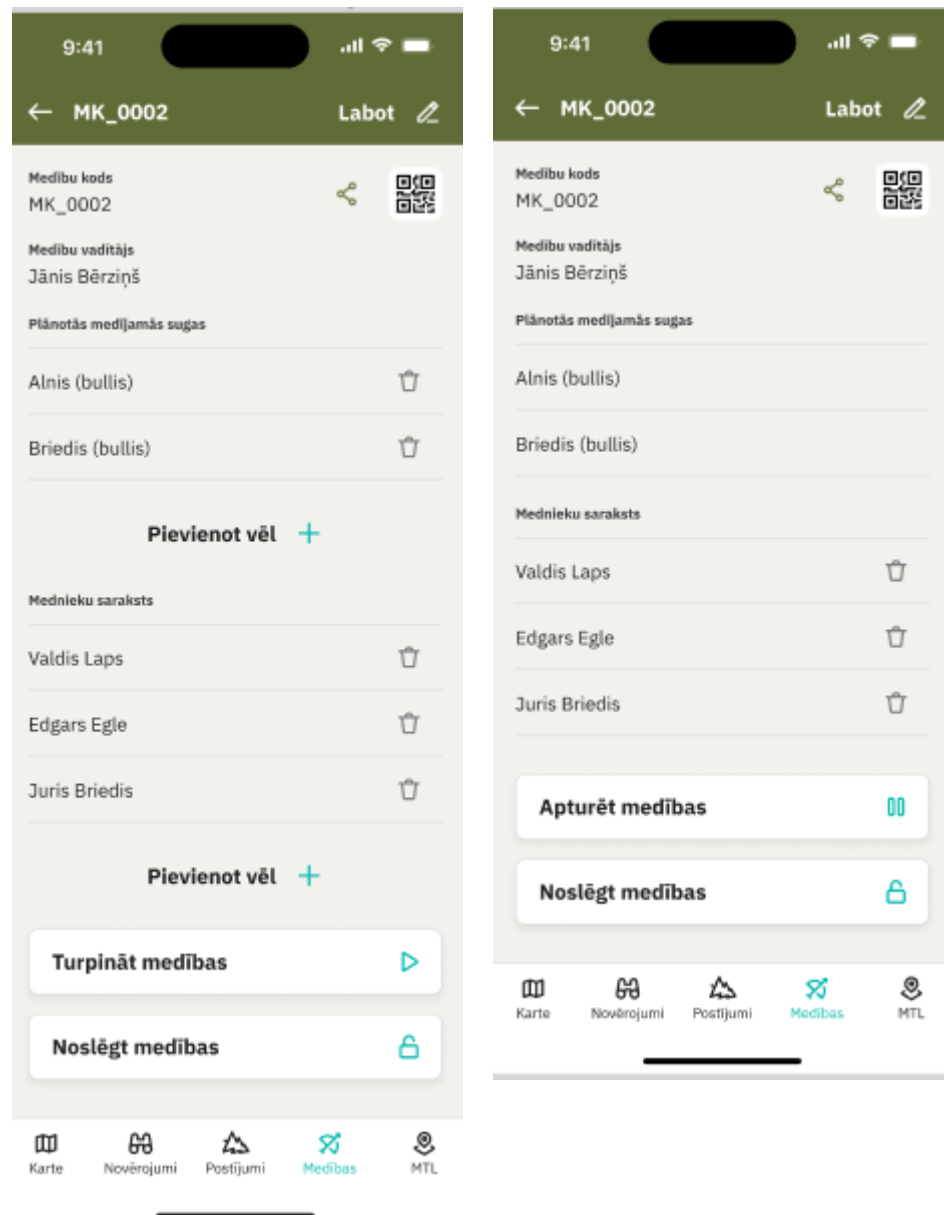
Izpētes laikā EIP darba grupā veidojās diskusija par iespēju pievienot/dzēst medījamās sugas aktīvo medību laikā (skat. 5. tabulu).

Tabula Nr. 6. Medījamo dzīvnieku sugu rediģēšanas iespējas aktīvu medību laikā (Avots: EIP darba grupas darbsemināru materiāli)

Esošā situācija	Medību pārskata virsrakstā jānorāda medījamās sugas, šī informācija ir papildināma, bet netiek dzēsta, ja mērķis nepiepildās		
Vajadzība vai problēma	Lai medību pārskatā varētu norādīt precīzu informāciju par medību norisi, kā arī medību plāns būtu skaidrs, nepieciešams izvērtēt informācijas rediģēšanas iespējas		
Scenārijs	Izstrādes vienkāršība	Problēmas atrisināšana	Lietošanas ērtums
Medījamo dzīvnieku sugas var pievienot plānam un dzēst tikai līdz medību uzsākšanai	Vienkārša	Reālajā situācijā var notikt neparedzēti apstākļi un medījamā suga var mainīties medību laikā	Ja sugas nav iespējams pievienot medību laikā, tad medību vadītājam būtu jāveido jauns dokuments, lai iesniegtu precīzu informāciju
Medījamo dzīvnieku sugas var pievienot plānam jebkurā laikā,	Vienkārša	Informācija tiek pievienota precīzi, jo sugu norādīšana ir plāns, kas var nepiepildīties. Arī	Medību vadītājam un dalībniekiem redzamas arī tādu dzīvnieku sugas,

Esošā situācija	Medību pārskata virsrakstā jānorāda medījamās sugas, šī informācija ir papildināma, bet netiek dzēsta, ja mērķis nepiepildās		
Vajadzība vai problēma	Lai medību pārskatā varētu norādīt precīzu informāciju par medību norisi, kā arī medību plāns būtu skaidrs, nepieciešams izvērtēt informācijas rediģēšanas iespējas		
Scenārijs	Izstrādes vienkāršība	Problēmas atrisināšana	Lietošanas ērtums
bet aktīvu medību laikā tās nevar dzēst		plāna nepiepildīšanās gadījumā dati var tikt analizēti statistiski.	kuras nolemts vairs nemedīt
Medījamo dzīvnieku sugas var pievienot plānam un dzēst jebkurā laikā	Vienkārša	Informācija tiek uzkrāta, tomēr nepilnīgi (statistikā neatspoguļojas nepiepildīti medību pāņi)	Medību vadītājam ir ērti pārskatāmas sugas, kuras norunāts medīt

Ņemot vērā norādīto informāciju, EIP darba grupa vienojusies par ērtāko risinājumu – iespēju sugas pievienot jebkurā laikā, bet dzēst tikai līdz medību uzsākšanas brīdim.

Ilustrācija 12. Medījamo dzīvnieku sugu pievienošanas iespējas (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)

2.7. Iepānotu medību informācijas atspoguļošana

Brīdī, kad medību vadītājs ievada jebkādu ar medībām saistītu informāciju un nospiež pogu “saglabāt”, medības parādās medību sarakstā ar norādi “ieplānotas”. Pievienoto informāciju visu laiku ir iespējams atvērt (izvērst skatu), papildināt un labot. Tādējādi medību vadītājam arī pirms plānoto medību iestāšanās datuma ir iespējas:

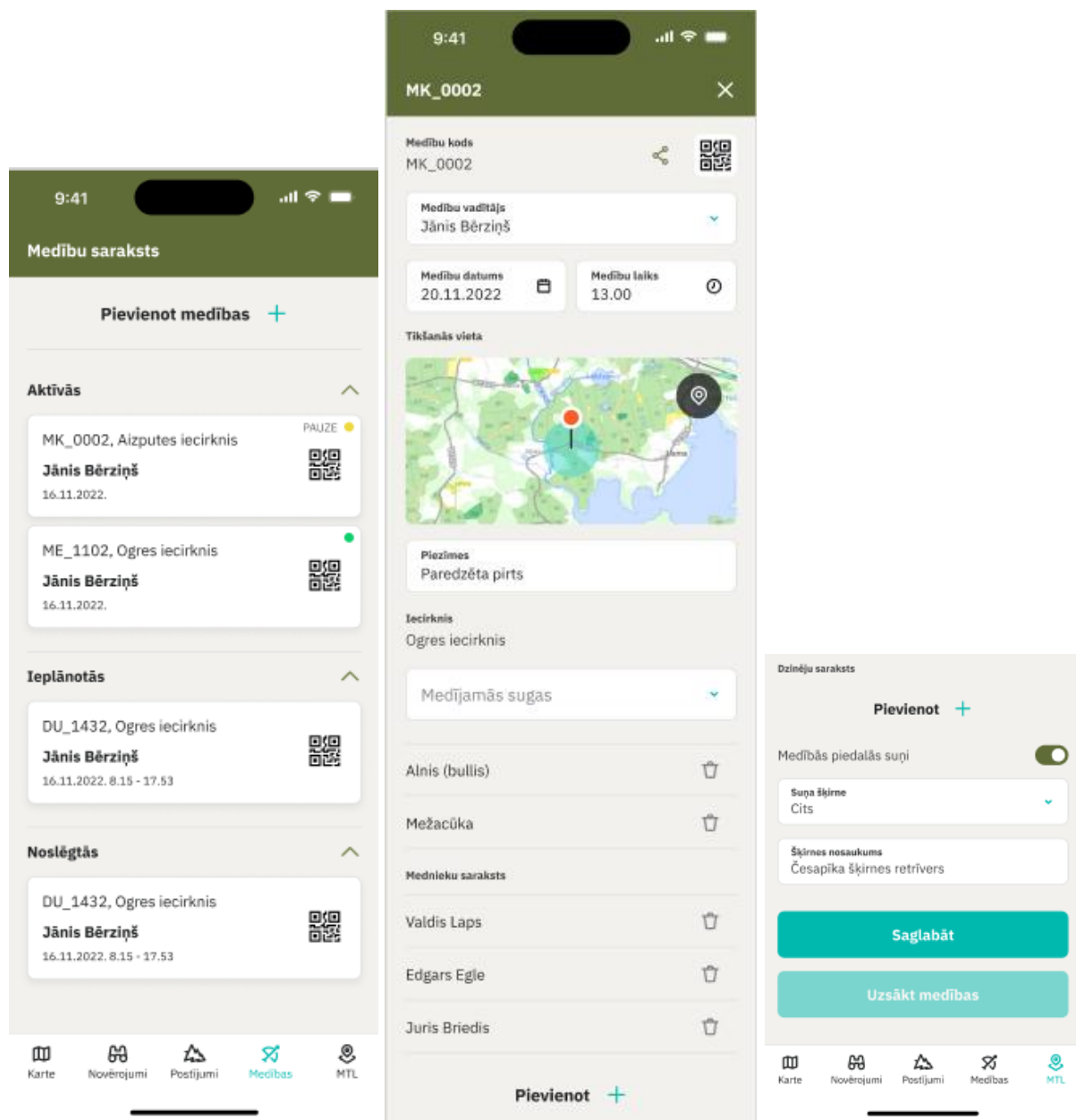
- rediģēt mednieku sarakstu, pievienojot un dzēšot medniekus, piemēram dzēšot medniekus, kas pievienojušies medībām bez medību vadītāja piekrišanas vai gadījumos, kad pieteicies pārāk liels mednieku skaits;
- rediģēt dzinēju sarakstu, nepieciešamības gadījumā pievienojot un dzēšot dalībniekus;
- rediģēt medījamās sugas;
- precizēt medību dalībnieku tikšanās vietu;
- rediģēt medību datumu un laiku, ar nosacījumu, ka plānotais medību datums vēl nav iestājies.

Moduļa izstrādes noslēgumā pēc lietotāju pieprasījuma pievienota funkcija “datu kopēšana”. Noslēgtu medību datu kopēšanas funkcija pieejama medību kluba administratoriem un atbildīgajām personām. Šī funkcija pievienota, jo bieži vien dzinējmedības notiek tajos pašos iecirkņos (pašu lietotāju platībās) un dzinējmednieku sastāvs nereti ir tāds pats kā iepriekšējās dzinējmedībās. Tāpēc, plānojot dzinējmedības, vieglāk ir nokopēt datus un tad plānot jaunas medības, datus precizējot. Funkcija izmantojama, noslēgto medību sarakstā izmantojot pogu “kopēt datus”. Pēc tās izmantošanas visi dati tiek pārkopēti, dzēšot datumu un laiku. Funkcija ievērojami atvieglo plānošanu, nav jāpievieno mednieku saraksts un platības.

Līdzīgi noslēgumā pievienota arī funkcija “Sezonas karšu validācija” – tā sākotnēji nebija iespējama biedru sarakstā. Tādējādi bija iespējami gadījumi, kad nebija iespējams uzsākt medības, jo dažiem medniekiem beigušās sezonas kartes. Gala versijā tās tiek pārbaudītas. Ja dzinējmedībās tiek pievienots mednieks, pārbaude notiek automātiski. Ja karte nav aktīva, tad pievienotājs tiek brīdināts.

Ņemot vērā lietotāju vēlmes un iespējas, pievienota arī iespēja medību iecirknim pievienot administratoru. Atbildīgajai personai ir iespējams izvēlēties administratoru, kas var piedalīties plānošanā. Atšķirībā no atbildīgās personas, administrators nevar atņemt tiesības atbildīgajai personai. Tādējādi tiek paplašināts plānotāju loks, kas ir īpaši būtiski gadījumos, kad atbildīgā personā kādu iemeslu dēļ nevar lietot rīku. Administratoram jābūt derīgam medību vadītāja sertifikātam.

Ilustrācija 13. Iepānotu medību informācijas atspoguļošanas un rediģēšanas iespējas (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)

Iepānotu medību izvērstajā skatā plānotajā medību datumā medību vadītājam ir pieejama arī iespēja medības uzsākt.

Skatot visas medības, sarakstā (pirms to izvēršanas) ir redzama šāda informācija:

- medību kods;
- iecirkņa nosaukums;
- medību vadītājs;
- datums un tikšanās vieta;
- QR kods (ar dalīšanās iespēju).

2.8. Medību uzsākšana

Tā kā medību vadītāja atbildība ir precīzi norādīt visu ar medībām saistīto informāciju, tieši pirms medību uzsākšanas visa ievadītā informācija par plānotajām medībām ir jāpārbauda, salīdzinot to ar faktisko situāciju. Medību vadītājs izvēlas medības, un rediģē visu nepieciešamo informāciju, kas raksturota iepriekšējās sadaļās (iecirknis, mednieki, dzinēji, medību suņi).

Kad visa informācija ir pārbaudīta un atbilst faktiskajai situācijai, medību vadītājs nospiež pogu "Uzsākt medības". Šajā brīdī fiksējas medību uzsākšanas laiks un vairs nav iespējas to rediģēt manuāli. Mainās arī piezīme pie konkrētajām medībām medību saraksta skatā, tās atspoguļojot kā aktīvas medības. Aktīvās medības vienmēr tiek parādītas pašā saraksta augšpusē.

Kaut arī normatīvie akti nosaka, ka dzinējmedības nedrīkst uzsākt agrāk nekā pirms saullēkta, rīks nekontrolēs medību informācijas atbilstību normatīvo aktu prasībām. Medību vadītāja un mednieku atbildība ir šīs prasības pildīt. Poga "Uzsākt medības" jāspiež brīdī, kad sākas medību process (nevis brīdī, kad medību dalībnieki satiekas un sākas medību organizācija klātienē). Medību sākuma laiku būtiski fiksēt precīzi, lai nepieciešamības gadījumā varētu pārbaudīt dažādus ar medībām saistītus faktus.

Lai arī rīku ir iespējams lietot bezsaistē, ir būtiski, ka gadījumā, ja medību uzsākšanas brīdī medību vadītājam nav mobilo sakaru zonas/iespējas izmantot mobilo internetu, pārējiem lietotājiem medības arī pēc uzsākšanas būs redzamas kā "ieplānotas" (līdz brīdim, kad datu apmaiņa būs iespējama).

2.9. Limitēto dzīvnieku nomedīšanas fakta atspoguļošana

Uz limitēto dzīvnieku nomedīšanas faktu attiecināmie būtiskākie normatīvo aktu punkti:

Medību noteikumu 38. punkts: "Informāciju par izlietotajām medību atļaujām (nomedītajiem un ievainotajiem limitētajiem medījamajiem dzīvniekiem) medību vadītājs Medību likumā noteiktajā termiņā iesniedz Valsts meža dienestā."

Medību noteikumu 39. punkts: "Informāciju par nomedītajiem dzīvniekiem rakstveidā iesniedz Valsts meža dienestā"

Medību likuma 37. Punkts: "Nomedīto dzīvnieku reģistrācijas žurnālu aizpilda, norādot informāciju par visiem nomedītajiem dzīvniekiem (zīdītājiem un putniem), identificējot tos līdz sugas līmenim. Alnim, staltbriedim, stirnai un mežacūkai papildus norāda dzimumu un vecumu." ⁷

Tā kā normatīvie akti nosaka, ka informācija par izlietotajām medību atļaujām un nomedītajiem dzīvniekiem jāsniedz Valsts meža dienestam, dzinējmedību vadītāja pienākums ir šo informāciju fiksēt.

Situācijā pirms Projekta nomedītos dzīvniekus bija iespējams elektroniski reģistrēt, izmantojot lietotni "Mednis" (ja mednieks ir pievienots mednieku klubam). Tomēr pēc medījuma reģistrēšanas nav informācijas, vai medījums ir iegūts individuālās medībās vai dzinējmedībās. Ņemot to vērā, Projekta ietvaros netika izstrādāta nomedītā dzīvnieka reģistrēšanas funkcija, tomēr izstrādāta iespēja nomedīto dzīvnieku reģistrāciju sasaistīt ar konkrētām medībām un konkrētu medību tiesību lietotāju. Tas nozīmē, ka aktīvo medību sadaļā pie medījumu norakstīšanas tiek parādīts medību kods. Tātad, mednieks, kas konkrētā brīdī aktīvo dzinējmedību vai arī individuālo medību dalībnieks, tad, kamēr notiek medības un to statuss ir "aktīvas medības" un tām nav norādīts noslēguma laiks, tad visi ievadītie medījumi, kas tiek fiksēti medījumu reģistrācijas formā, tiek nosūtīti uz VMD, savienojot tos ar medību kodu. Šāda medījuma savienošana ar medību kodu dod iespēju apkopot datus par konkrētām medībām.

⁷ Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

2.10. Aktīvu medību atspoguļošana

Brīdī, kad medību vadītājs nospiež pogu "Sākt medības", medību saraksta neizvērstajā laukā parādās šādi dati:

- medību statuss "aktīvas";
- faktiskais medību uzsākšanas laiks;
- medību vadītājs;
- medību kods.

Savukārt aktīvo medību izvērstajā laukā ir pieejama šāda informācija:

- faktiskais medību uzsākšanas laiks;
- medību vadītājs;
- medību kods;
- medījamās sugas (plānotās);
- medību dalībnieki – mednieki;
- medību dalībnieki – dzinēji.

Paredzēta arī iespēja papildināt datus un norādīt prom devušos medību dalībniekus (sk. nākamo sadaļu). Iespējas lietot konkrētas pogas atšķirsies katrā no gadījumiem, piemēram, medību vadītājam aktīvu medību laikā ir iespējas:

- pievienot medījamās sugas;
- papildināt mednieku sarakstu;
- samazināt mednieku sarakstu;
- papildināt dzinēju sarakstu;
- samazināt dzinēju sarakstu.

EIP darba grupas darbsemināru laikā analizētas dažādas medību atspoguļošanas iespējas – t.i., kam ir tiesības redzēt ar konkrētām medībām saistītu informāciju.

Tabula Nr. 7. Tiesības skatīt medības medību sarakstā (iespējas) (Avots: EIP darba grupas darbsemināru materiāli)

Esošā situācija	Medību plānu, aktīvu un noslēgtu medību informācija nav pieejama elektroniskā formātā		
Vajadzība vai problēma	Lai mednieki, medību iecirkņu biedri un viesmednieki varētu plānot savu dalību medībās, nepieciešams ērtā veidā informāciju atspoguļot izstrādājamajā rīkā		
Scenārijs	Izstrādes vienkāršība	Problēmas atrisināšana	Lietošanas ērtums
Medību sarakstā jebkuras medības (ieplānotas, noslēgtas vai aktīvas) redz tikai konkrēto iecirkņu biedri	Vienkārša	Viesmednieki, kas pievienojušies medībām, neredz tās savu medību sarakstā	Viesmedniekiem nav iespējas plānot savas medības elektroniski
Konkrētā iecirkņa biedri sarakstā redz visas medības, kas saistītas ar iecirkni, neatkarīgi no savas dalības tajās, bet viesmednieki redz tikai tās konkrētā iecirkņa medības, kurās piedalās	Sarežģīta	Katrs mednieks redz visas tās medības, kurās piedalās, papildus redzot arī citu informāciju par savu medību iecirkni	Ērti gan viesmedniekiem, gan iecirkņu biedriem
Katrs mednieks sarakstā redz tikai tās medības, kurās piedalās	Vienkārša	Iecirkņu biedriem nav informācijas par to, kas notiek viņu medību iecirknī	Ērti pārskatāma informācija, tomēr iecirkņu biedri uz sava iecirkņa medībām īpaši jāaicina, kas nav ērti

Ņemot vērā vajadzību būtiskumu, rezultātā konkrētā iecirkņa biedri sarakstā redz visas medības, kas saistītas ar iecirkni, neatkarīgi no savas dalības tajās, bet viesmednieki redz tikai tās konkrētā iecirkņa medības, kurās paši piedalās.

Moduļa izstrādes noslēgumā pēc lietotāju pieprasījuma pievienota funkcija “suņu pievienošana aktīvām medībām”. Tā ir nepieciešama, jo var rasties situācijas, kad arī suņi tiek atvesti tikai uz otro medību mastu. Sākotnēji šī funkcija bija pieejama tikai plānotajās medībās.

2.11. Medību dalībnieku skaita izmaiņas

Uz medību dalībnieku skaita izmaiņām attiecināmais būtiskākais normatīvo aktu punkts:

*Medību noteikumu 27. punkts: "Dzinējmedību laikā medniekam ir pienākums laikus paziņot medību vadītājam par medīšanas pārtraukšanu un atgriešanos medībās."*⁸

Kaut arī noteikumi neparedz dzinēja atbildību paziņot par izstāšanos no medībām, ņemot vērā, ka medību vadītājs ir atbildīgs par drošu medību organizāciju kopumā, kā arī risku, ka medību laikā iestājas neparedzēti apstākļi, rīkā ir paredzēta iespēja arī aktīvu medību laikā mainīt medību dalībnieku – gan mednieku, gan dzinēju – skaitu medību sarakstā.

Lai uzkrātu informāciju par medību dalībniekiem, kas iepriekš konkrētajās medībās ir piedalījušies, bet izstājušies pirms medību beigām, paredzēts, ka informācija par katra medību dalībnieka dalības laiku tiek uzkrāta automātiski:

- medību dalībnieku, kuri medībās piedalās no to sākuma un/vai līdz to beigām, dalības laiks fiksējas automātiski, līdz ar pogu "Uzsākt medības" un "Noslēgt medības" aktivizēšanu;
- medību dalībnieki, kuri pārtrauc dalību medībās (piemēram, negadījuma, personisku iemeslu u.c. apstākļu dēļ), par to informē medību vadītāju; medību vadītājs šos medību dalībniekus atvieno no mednieku vai dzinēju saraksta; šo dalībnieku dalības beigu laiks fiksējas automātiski brīdī, kad tiek aktivizēta poga "Dzēst";
- medību dalībnieki, kuri medības uzsāk pēc to sākuma laika, tiek pievienoti medību sarakstam brīdī, kad faktiski uzsāk medības; šo dalībnieku dalības sākuma laiks fiksējas automātiski brīdī, kad viņi parādās mednieku sarakstā vai kad tiek aktivizēta poga "Atsākt medības" pēc medību pārtraukuma.

Šajā gadījumā saglabāšanas poga attiecas uz veiktajām izmaiņām. Tādējādi dati tiks uzkrāti tabulā, kurā būs automātiski sākuma un beigu laiki, kā arī divi papildu lauki, kur uzrādīsies citi sākuma un beigu laiki. Uzkrāt šos datus ir ļoti būtiski, jo informācija ir nepieciešama gadījumiem, kad iestājas neparedzēti apstākļi un ir jānoskaidro, kurš no medību dalībniekiem faktiski ir bijis klāt.

⁸ Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

2.12. Pārtraukumi aktīvās medībās

Uz medību pārtraukšanu attiecināmie būtiskākie normatīvo aktu punkti:

Medību noteikumu 51. punkta "Medību vadītāja pienākumi" 3. apakšpunkts "noteikt medību sākuma laiku, beigu laiku un medību pārtraukumus" un 13. apakšpunkts "ja medībās noticis nelaimes gadījums, kas saistīts ar šaujamieroču vai medību rīku izmantošanu vai dzīvnieka uzbrukumu, (13.1.) nekavējoties pārtraukt medības;

Medību noteikumu 52. punkta "Medību vadītājam ir tiesības" 3. apakšpunkts "pārtraukt medības vai aizliegt tās turpināt atsevišķiem medību dalībniekiem" un 4. apakšpunkts "pārtraukt vai aizliegt medības sliktas redzamības apstākļos un vētras laikā"⁹

Aktīvu medību izvērstajā skatā, kurā ir iespējams rediģēt iepriekš minēto informāciju, zem pogas "Saglabāt" izvietotas iespējas "Apturēt medības" un "Noslēgt medības". Pārtraukuma laikā vadītājam aktivizējas pogas "Atsākt" un "Noslēgt". Noslēgšana nav pakārtota atsākšanai.

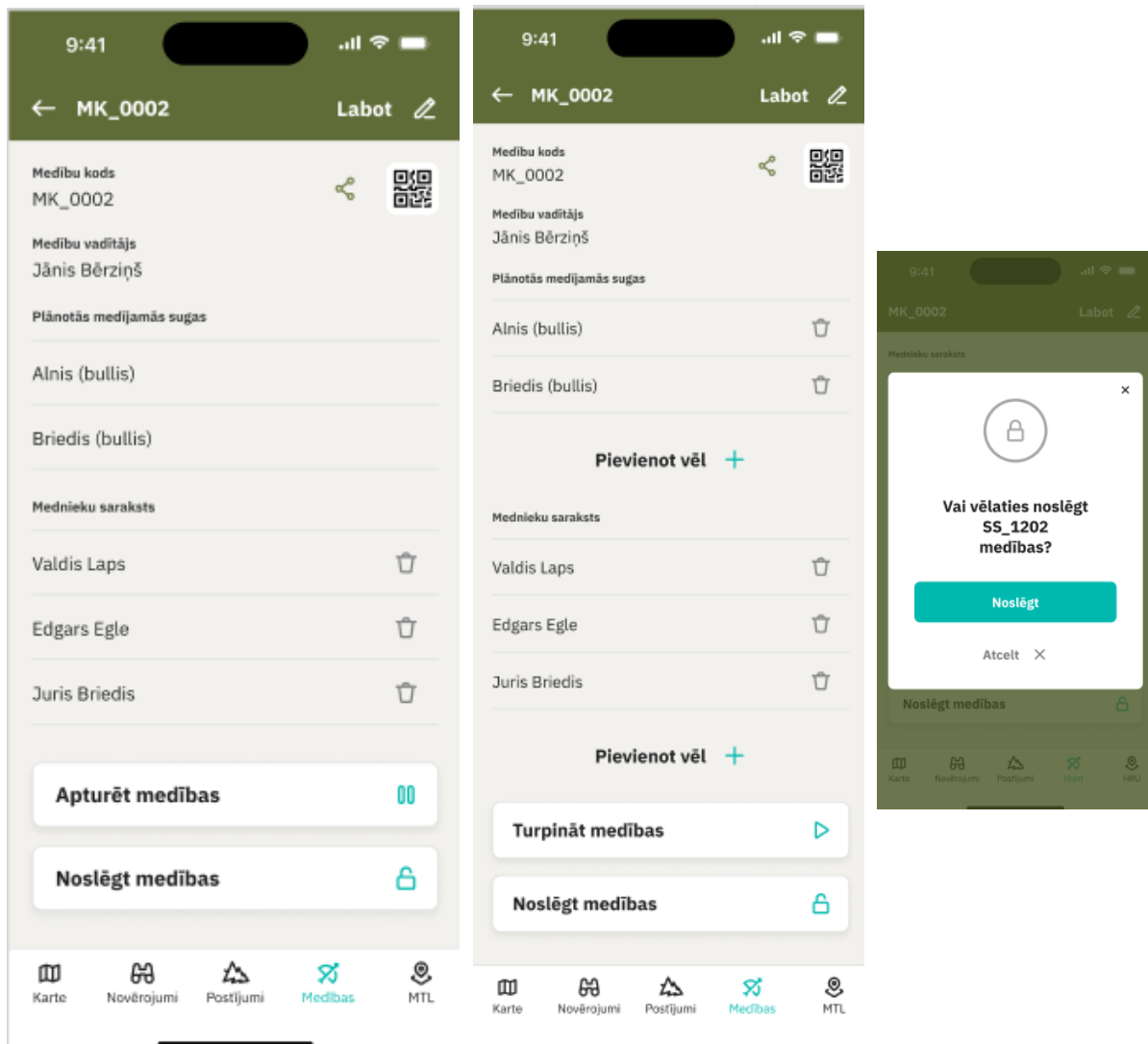
Darbsemināros tika apspriesta arī iespēja medības apturēt uz noteiktu laiku, tomēr šī iespēja ir izvērtēta kā nepietiekami ērta.

Vienlaikus ir iespējams medības noslēgt, ja medības vispār nav bijušas pārtrauktas, t.i., pogas "Apturēt medības" un "Atsākt medības" nav lietotas. Esošajā situācijā medībās ne vienmēr ir pārtraukumi. Tādējādi medības iespējams pārtraukt gan plānotu (pusdienu pārtraukums), gan neplānotu iemeslu dēļ. Jebkurā gadījumā, pārtraucot medības, medību sarakstā to statuss mainās no "Aktīvas" uz "Pārtraukums". Savukārt pēc pārtraukuma tās iespējams gan noslēgt, gan atsākt. Iespēja pārtraukuma laikā noslēgt medības paredzēta gadījumiem, kad pārtraukums uzsākts, lai pārliecinātos par nepieciešamību medības noslēgt, vai arī gadījumiem, kad neparedzēti apstākļi iestājas pārtraukuma laikā.

Medību pārtraukumu sākuma un beigu laikus ir būtiski reģistrēt ne tikai neparedzētu apstākļu dēļ, bet arī tādēļ, ka pārtraukumu laiks netiek ierēķināts medību laikā, aprēķinot medību slodzi statistikas vajadzībām.

⁹ Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

Ilustrācija 14. Medību pārtraukumu iespēju plāni (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)

2.13. Medību noslēgšana

Medības noslēgt ir iespējams jebkurā brīdī, tostarp – gadījumā, ja pārtraukuma medībās nav bijis. Tas darāms, izvēloties iespēju “Noslēgt medības”. Būtiski, lai uzkrājas dati par faktisko medību noslēgšanas brīdi. Lai samazinātu iespēju netīši noslēgt medības pirms faktiskā laika, rīks piedāvā uznirstošu paziņojumu ar kontroljautājumu “Vai tiešām vēlaties noslēgt medības”, kas izvēli liek apstiprināt atkārtoti. Pēc atkārtotas apstiprināšanas medības parādās kā noslēgtas.

Gadījumā, ja dzinējmedības piemirsies noslēgt, nospiežot pogu, dzinējmedības automātiski tiek noslēgtas notikuma dienas beigās (plkst. 23:59).

Līdzīgi kā ar medību uzsākšanas laiku, rīks neparedz iespēju pārbaudīt noslēguma laika atbilstību normatīvo aktu prasībām, validējot noslēgšanas laiku pēc faktiskā laika (modulis neparedz laika salīdzināšanu ar faktisko saulrietu). Lai arī faktiski medības parasti nesāk pirms saullēkta, medību noslēgums var nenotikt laikus, īpaši ziemā. Medību noslēgums var notikt vēlāk neparedzētu apstākļu dēļ, piemēram, ja notiek ievainota dzīvnieka izsprukšana un izsekošana – tādā gadījumā medības nevar noslēgt, neskatoties uz to, ka saule ir norietējusi.

Ilustrācija 15. Medību noslēgšanas iespēju plāns (Avots: izstrādātāju (LVM) darba skices)

Sadaļā "Aktivitātes" redzams, vai visi iesniegtie dati ir nosūtīti. Redzamas arī vietas, kurās ir dažādas kļūdas. Šāda statusu attēlošana ir noderīga gadījumos, kad nav pieejams internets vai notiek sistēmas uzturēšanas darbi. Gadījumos, kad dati nav nosūtīti, aktivizējas poga "nosūtīt vēlreiz" un tos iespējams iesniegt atkārtoti.

2.14. Noslēgtu medību atspoguļošana

Uz noslēgtu medību informācijas atspoguļošanu attiecināmais būtiskākais normatīvo aktu punkts:

Medību noteikumu 28. punkts "Minimālais medību pārskata glabāšanas termiņš ir 30 dienas." ¹⁰

Kā minēts iepriekš, pēc medību noslēgšanas tās medību sarakstā parādās ar atzīmi "Noslēgtas". Izvērtējot, cik ilgi informācija par noslēgtām medībām atspoguļojama sarakstā un kam tā ir pieejama, ņemti vērā vairāki faktori:

- atbilstoši normatīvo aktu prasībām informācija jāglabā vismaz 30 dienas, tomēr mērķa grupai ir interese to skatīt ilgāk;
- mērķa grupas pārstāvjiem ir vēlme informāciju izvērst un skatīt nomedītos dzīvniekus un citu informāciju;
- ņemot vērā, ka daļa mednieku nevēlas, lai mednieki, kuri nav piedalījušies konkrētajās medībās, redz informāciju par visām medībām, tiek nolemts, ka tikai tiem medību iecirkņa biedriem, kuri ir piedalījušies konkrētajās dzinējmedībās, ir tiesības redzēt, kas medību iecirknī noticis;
- iespējamās situācijas, kad informācija par medībām ir būtiska ilgāk nekā 30 dienas, piemēram, gadījumos, kad medījumu nodod gaļas pārstrādei – šādā gadījumā produkti pēc pārstrādes tiek dalīti mednieku starpā, kas esošajā situācijā tiek darīts, vadoties pēc papīra formāta dokumentiem (medību pārskats);
- laika limits informācijas saglabāšanai uzstādāms, lai neveidotos pārāk garš medību saraksts, kas lietotājam būtu neērti;
- neveidojot laika limitu, būtu jāizstrādā saraksta filtri tam, kas nav paredzēts izstrādes plānā un nav izdarāms esošā budžeta ietvaros.

Diskusiju rezultātā EIP darba grupa ir vienojusies par noslēgtu medību informācijas glabāšanu medību sarakstā vienu kalendāro gadu.

¹⁰ Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

2.15. Medību atļauju sadale

Rīkā tiesību lietotāju grupas vadītājam paredzēta iespēja dalīt medību atļaujas. Šāda funkcija ievērojami paplašina rīka lietotāju loku un sekmē pilnvērtīgu medību saimniecības organizēšanu. Esošajā situācijā medību tiesību lietotājiem, lai medītu atsevišķas dzīvnieku sugas, ir jābūt noteikta lieluma medību iecirknim, piemēram, aļņa medību atļauja iegūstama, ja iecirkņa platība ir vismaz 2500 ha. Gadījumā, ja platība ir nepietiekama, iespējams slēgt savstarpēju sadarbības līgumu ar citu medību tiesību lietotāju (lai iecirkņu summārā platība veido 2500 ha). Ja ir noslēgts sadarbības līgums, tad VMD izsniedz medību atļaujas sadarbības līguma pusēm kopīgi. Medību atļauju sadales funkcija paredz iespēju medību atļaujas sadalīt starp līgumā minētajām pusēm. EIP darba grupa medību atļauju sadales funkcijas izstrādi atzinusi par visbūtiskāko rīka izstrādes daļu, jo šīs funkcijas digitalizēšana ietekmē citu rīka funkciju izpildi. Medību atļauju sadale ir saistīta gan ar dzinējmedību organizēšanas moduli, gan ar individuālo medību organizēšanas moduli.

Būtiskākie uz medību atļauju sadali attiecināmie normatīvo aktu punkti:

Medību likuma 21. pants: "Limitēto medījamo dzīvnieku medīšanai nepieciešama medību atļauja un mednieka sezonas karte, bet nelimitēto medījamo dzīvnieku medīšanai — mednieka sezonas karte".¹¹

Medību noteikumu 38. punkts: "Informāciju par izlietotajām medību atļaujām (nomedītajiem un ievainotajiem limitēti medījamajiem dzīvniekiem) medību vadītājs Medību likumā noteiktajā termiņā iesniedz Valsts meža dienestā."¹²

Medību noteikumu 42. punkts: "Atbilstoši Medību likuma 20. panta pirmajā daļā minētajam lēmumam, ar kuru tiek noteikts un apstiprināts limitēto medījamo sugu dzīvnieku pieļaujamais nomedīšanas apjoms, Valsts meža dienests izsniedz medību atļaujas un atbilstošu skaitu unikāli apzīmētu marķieru."¹³

Medību noteikumu 43. punkts: "Valsts meža dienests medību atļauju izsniedz" un tā apakšpunkti: "43.1. medību tiesību lietotājam, kuram reģistrēts Medību likuma 19. panta pirmajai daļai atbilstošs medību iecirknis; 43.2. medību tiesību lietotāju grupai, kuras pārstāvji ir noslēguši savstarpēju līgumu par limitēto medījamo dzīvnieku medību organizēšanu blakus

¹¹ Medību likums. <https://likumi.lv/ta/id/77455>

¹² Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

¹³ Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

esošajos medību iecirkņos, ievērojot kopējās medību platības atbilstību Medību likuma 19. panta pirmās un trešās daļas prasībām, un Valsts meža dienestā ir iesnieguši līguma kopiju; 43.3. medību koordinācijas komisijai – ar derīguma termiņu, kas nav ilgāks par diviem mēnešiem no medību atļaujas izsniegšanas dienas.”¹⁴

Situācijā pirms Projekta atļaujas tiek piesaistītas vienam iecirknim – praktiski un teorētiski VMD var personu identificēt kā atbildīgo par atļauju sadali. Pēc tam šī persona sadala atļaujas pēc saviem ieskatiem. Tāpēc moduļiem jābūt izstrādātiem tā, lai modulis atpazīst, kura persona atļaujas var dalīt. Citādi neviens neliedz kādam medīt visu, kas sistēmā ir redzams. Limitēšana ir iespējama kolektīvu iekšienē, ja viens mednieks vienojas ar otru.

Ņemot vērā lietotāju vajadzības pārdalīt sadarbības līguma licences un izvērtējot tehniskās un juridiskās iespējas, EIP darba grupā sadarbības partneri vienojās par sadarbības līguma licenču pārdali dzinējmedību modulī. Tāpēc ieviesta jauna loma – MTL grupas vadītājs. Šīs lomas nolasīšana notiek pēc pazīmes, ka konkrētam iecirknim ir sadarbības līgums un piešķirtas licences. Attiecīgi konkrētā iecirkņa atbildīgā persona attiecīgi ir MTL grupas vadītājs). Pēc noklusējuma piešķirtas licences ir pieejamas visiem iecirkņiem. MTL grupas vadītājam ir tiesības veikt piešķirtu licenču pārdali iecirkņiem. Tāpēc izveidota saskarnes forma, kurā ir licenču sadales opcija, sadalītas licences var pārdalīt. Paredzēta arī kopējā groza funkcija, kas atgriež licences noklusētājā skatā tā, ka visiem lietotājiem atkal pieejamas visas licences. Biedri iecirkņos redz kopējo sadarbības līgumam piešķirto licenču skaitu un savam iecirknim iedoto licenču skaitu, piemēram: ja kopā pieejamas 10 licences aļņu nomedīšanai, un no tiem konkrētajam iecirknim iedalītas 4 licences, rīkā tas parādīts kā “4 no 10”. Izveidota arī iespēja redzēt kopējo nomedīto skaitu, piemēram, 10 iedalītas aļņu licences, no tām 6 ir jau izlietas.

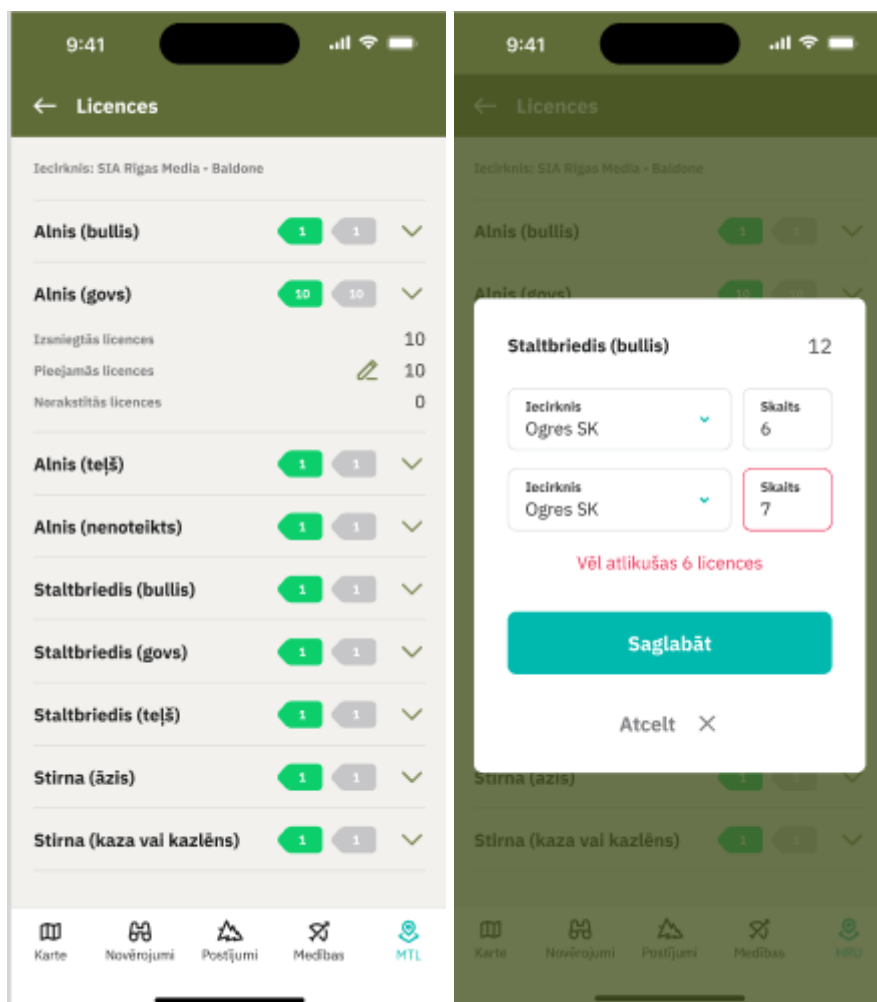
Rezultātā izveidotās funkcijas:

- Licences var sadalīt medību tiesību lietotājs, kuram VMD ir nozīmējusi šādu pazīmi, MTL grupas vadītājs
- Gadījumā, ja MTL grupas vadītājs, saņemot kopējo licenču skaitu, neveic tā pārdali, tad visas licences ir pieejamas visiem iecirkņiem, kas ir iekļauti koplīgumā.
- Gadījumā, ja no, piemēram, 12 aļņu licencēm, grupas vadītājs 7 iedala vienam iecirknim, un 5 nenorāda nevienu, tas nozīmē, ka 5 ir pieejamas visiem pieejamas.

¹⁴ Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumi Nr. 421 "Medību noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/267976>

- Rīks atspoguļo un operē tikai ar apmaksātām licencēm, informācija par neapmaksātām licencēm līdz rīkam nenonāk.

Ilustrācija 16. Medību licenču atspoguļošana

3. Individuālo medību pārvaldības funkcionalitāte

Nodaļā kopsavilkuma formā raksturota EIP darba grupas veiktā izpēte, kas saistīta ar individuālo medību pārvaldības moduļa funkcionalitāti un lietotāju vajadzībām.

Kā noteikts priekšizpētes laikā, individuālo medību pārvaldības moduļa izstrāde ietver dizaina izstrādi, administratīvo, tehnisko un testēšanas uzdevumu veikšanu, kā arī šādu funkciju izstrādi:

- medību tiesību lietotāja funkcijas;
- medību numura ģenerēšanu un sasaisti ar norakstīto vienumu;
- medību pārskatu veidošanu par individuālajām medībām.

Izpētes sākuma posmā EIP darba grupa vienojusies par mērķa grupai būtiskiem dzinējmedību digitālas pārvaldības elementiem, kā izstrādes iespējas izpētāmas detalizēti. Tie ietver dažādu medību veidu plānošanu un uzsākšanu, tostarp pieteikšanos medībām un atļaujas no atbildīgās personas saņemšanu, mākslīgu gaismas avotu vai nakts redzamības ierīču, vai pusautomātisko ierīču lietošanas pārvaldību.

Individuālo medību modulis ietvers vairāku veidu individuālo medību pārvaldības iespējas – medības publiskā ūdenstilpē, individuālās medības medību iecirknī un individuālās medības ārpus iecirkņa.

Būtiskākie uz individuālo medību pārvaldību attiecināmie normatīvo aktu punkti:

Medību noteikumu 50. punkts: "Individuālajās medībās medniekam ir saistoši medību vadītāja pienākumi."

3.1. Medību plānošana un uzsākšana

Individuālajām medībām ir trīs veidi – iecirknī, ārpus iecirkņa un ūdenstilpē. Plānojot individuālās medības, paziņojums par tām pienāk tikai iecirkņa medībās. Ja tiek plānotas medības ārpus iecirkņa vai ūdenstilpē, par tām citiem iecirkņa biedriem netiek sūtīts paziņojums, informācija redzama tikai pašam medību plānotājam.

Atverot moduli "individuālās medības", lietotājam ir iespējas izvēlēties medību sarakstu vai medību pievienošanu. Izvēloties pievienot medības, iespējams izvēlēties medības publiskā

ūdenstilpē, individuālās medības medību iecirknī vai individuālās medības ārpus iecirkņa. Līdzīgi kā diznējmedību modulī, arī individuālo medību modulī ir redzams medību saraksts.

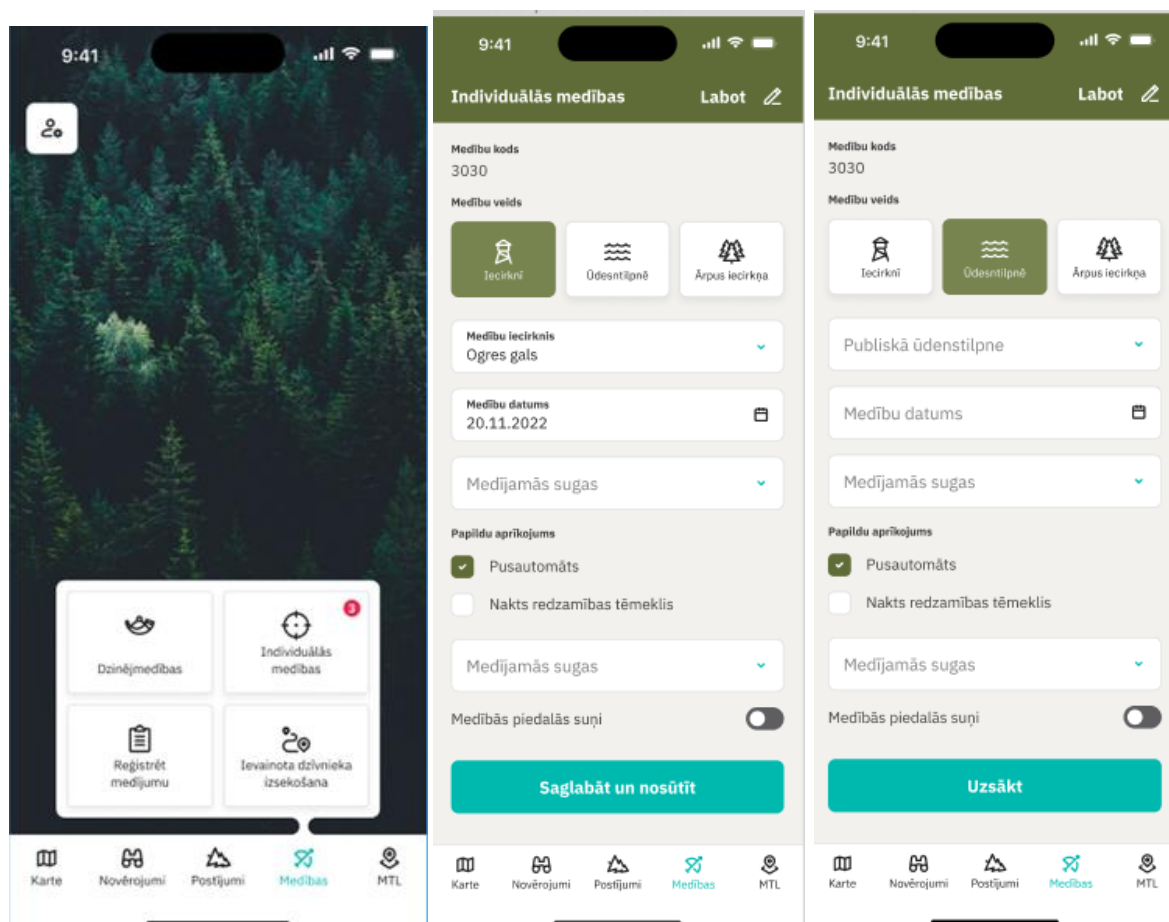
Izvēloties medību veidu, atveras medību saraksts, tajā ir trīs sadaļas:

- “Aktīvās” (redzams tikai ja konkrētajā brīdī ir aktīvas medības)
- “Plānotās” (rādās statuss – “apskatīts” vai “noraidīts”).

Arī atbildīgā persona savā saraktā redz jaunus pieteikums individuālajām medībām no sava iecirkņa biedriem. Pašā Individuālo medību formā jā norāda medību veidu, medību iecirkni, medijamās sugas, suņi, aprīkojums, datums, medībām ūdenstilpēs jānorāda ūdenstilpes nosaukums.

Noraidījuma gadījumā medību noraidīšanas iemesli būs redzami, atverot konkrēto individuālo medību formu.

Ilustrācija 17. Individuālo medību plānošana

Plānojot individuālās medības, medību iecirkņa atbildīgā persona saņem ziņu par to, ka ir pieteiktas medības.

Sadaļā “papildu aprīkojums” iespējams izvēlēties:

- Nakts redzamības tēmēkli
- Pusautomātu
- Mākslīgās gaismas avotu
- Siltuma uztverošu (termālo) gaismas tēmēkli

Medību ārpus iecirkņa un ūdenstilpju medību dati, lai arī nebūs redzami iecirknim, ir ļoti būtiski datu uzkrāšanai un medniekiem palīdzēs izprast situāciju.

3.2. Individuālo medību informācijas atspoguļošana

Individuālo medību informācija redzama visiem iecirkņa biedriem. Izstrādes ietvaros sākotnējā versijā to redzēja tikai atbildīgā persona, kuras iecirknī šīs medības notiek un atbildīgajai personai bija iespēja apstiprināt vai noraidīt šo informāciju, bet pēc tam atbildīgā persona informāciju neredzēja. Pēc moduļa nodošanas publikas rīcībā saņemtas ziņas, ka šī funkcija ir būtiska medniekiem un tāpēc tāda pievienota. Funkcija veicina labu caurskatāmību medību iecirkņu ietvaros.

Individuālo medību informācija ir redzam visiem medību iecirkņa biedriem. Atbildīgajai personai tā ir redzama un iespējams tās noraidīt, tomēr tās nav obligāti jāapstiprina. Sākotnēji izstrādātajā versijā tās bija nepieciešams apstiprināt. Lēmums pieņemts pēc darba grupas sanāsmēm un konsultācijām ar medniekiem, kā arī individuālā moduļa testēšanas medībās. Apstiprināšanas nepieciešamība nodrošinātu, ka atbildīgā persona ir lietas kursā par visām medībām, kas notiek iecirknī. Tomēr, ņemot vērā, ka atbildīgās personas ne vienmēr pietiekami lieto tehnoloģijas, gala versijā individuālās medības nav obligāti jāapstiprina.

Gala versijā gan no mednieku, gan no atbildīgās personas skatu punkta sakļautā skatā redzamas individuālās medības.

Medības atverot (izvērst skats), redzama šāda informācija:

- medību kods (redz visi iecirkņa biedri)
- medību veids (redz visi iecirkņa biedri)

- iecirknis (redz visi iecirkņa biedri)
- datums (redz visi iecirkņa biedri)
- medījamās sugas (redz visi iecirkņa biedri)
- mednieks (redz visi iecirkņa biedri)
- iespēja noraidīt medības (redz tikai iecirkņa atbildīgās personas)
 - gadījumā, ja medības tiek noraidītas, noraidītājam jāraksta noraidīšanas iemesls; šo informāciju saņem mednieks, kas ir bijis medību iniciators; pēc pogas aktivizēšanas sakļautā skatā medību sarakstā parādās statuss “noraidīts” un poga “uzsākt medības” vairs nav pieejama;
- iespēja atzīmēt “skatīts” iespēja noraidīt medības (redz tikai iecirkņa atbildīgās personas) – pēc pogas aktivizēšanas statuss “skatīts” parādās medību sarakstā arī sakļautā skatā;
 - gadījumā, ja poga netiek aktivizēta, un netiek aktivizēta arī noraidīšanas poga, sakļautā skatā medību sarakstā redzams statuss “pieteikums”.

Līdzīgi kā dzinējmedību modulī, mednieks izvēlas medību iecirkni un norāda medību datumu. Tā kā medību dokumentēšanai būtiski, vai tās noris no rīta, vakarā vai naktī, ir iespēja norādīt divus datumus, tāpēc pieejami divi datumu lauki. Ja vēlas individuālās medības jāpārtrauc, tad tās dokumentējamas kā atsevišķas medības.

Iespējams norādīt arī medījamās sugas, kā arī atzīmēt papildu aprīkojumu – pusautomātisko ieroci vai nakts redzamības tēmekli. Arī individuālajām medībām iespējams pievienot suņus. Pēc informācijas ievades iespējams spiest pogu “saglabāt un nosūtīt”. Medību dati tiks uzkrāti un izmantoti medību slodzes analīzei. Individuālo medību saraksts tiek atspoguļots līdzīgi kā dzinējmedību saraksts – tajā atspoguļotas ieplānotas, uzsāktas un noslēgtas medības.

Medības ārpus iecirkņa notiek savā īpašumā vai uz pilnvaru pamata, medījot nelimitētos dzīvniekus.

Individuālajās medībās paredzētas divas dienas pēc medībām, lai varētu paspēt iesniegt visus nepieciešamos datus. Pēc divām dienām, ja tās nav noslēgtas, tās tiek noslēgtas un papildu datus vairs nav iespējams iesniegt.

4. Informācijas aprites funkcionalitāte

Medību informācijas aprites pārvaldības nolūkos izveidots digitālā rīka informācijas un paziņojumu modulis. Modulis paredz iespēju glabāt un publicēt paziņojumus, kuros ir jaunākā ar medībām saistītā informācija, lai informētu lietotājus par medību nozares aktualitātēm un savvaļas dzīvnieku apsaimniekošanu (t.sk. iznirstošos paziņojumus). Modulī ir paredzēta iespēja ievietot īsceļus uz ar medībām saistītiem informatīvajiem materiāliem medniekiem, piemēram rokasgrāmatām par slimībām, noteikumu izpildi u.tml.

Izpētes laikā, konsultējoties un vienojoties ar VMD, sadarbības partneri nolēmuši par veiksmīgāko risinājumu informācijas padevē no VMD – informāciju iespējams padot, izmantojot VMD jaunumu informācijas tabulu.

Informācijas modulis, saukts arī par Jaunumu sadaļu, nodrošina iespējas komunicēt ar medniekiem, piemēram, ja VMD ir ziņas, kas nododamas medniekiem, to tagad iespējams izdarīt bez e-pastu palīdzības. Saziņa iespējama gan sazinoties ar vienu iecirkni, gan ar visiem medniekiem.

Informācijas aprites moduļa īpašības:

- Sadaļa pieejama pamata izvēlnē (starp sadaļām “iesniegtie vienumi” un “iestatījumi”)
- Sakļautā skatā sadaļa parāda izgaismotu neizlasīto jaunumu skaitu
- Izvērstā skatā secīgi parādās visi jaunumi pēc to pievienošanas datuma (augšpusē – jaunākie)
- Katrai ziņai iespējams uzstādīt derīguma termiņu, norādot, cik ilgi tai jāparādās jaunumu sadaļā, lai nodrošinātu, ka sadaļa neietver informāciju, kas vairs nav aktuāla

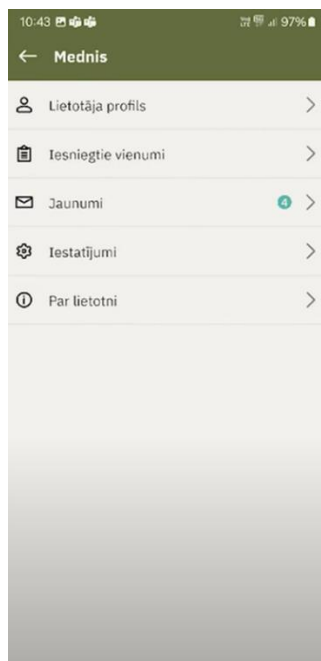
Informācijas nodošanas iespējas:

- ziņas visiem lietotājiem, tostarp informācija par pasākumiem – semināriem, informācija par pārtraukumiem sistēmas darbībā, uzturēšanas darbiem, medību sezonas sākumu u.tml.
- ziņas vienam vai vairākiem konkrētiem medību iecirkņiem, piemēram, iecirkņa termiņa pagarinājums vai konkrētas licences atjaunošana gadījumos, kad tās nejausi tiek norakstītas nepareizi un veikta datu labošana u.c.

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

- ziņas konkrētam medniekam, piemēram, norādot, ka beidzies sezonas kartes derīguma termiņš u.tml.

Ilustrācija 18. Informācijas aprites moduļa atrašanās vieta un atspoguļojums sakļautā skatā

Ilustrācija 19. Informācijas aprites moduļa atrašanās vieta un atspoguļojums izvērstā skatā

5. Rezultāti

Projekta mērķi ir sasniegti - **atbilstoši Projektā plānotajam, īstenojot projektu, radīta iespēja ievērojami efektīvizēt medību pārvaldību, izmantojot inovatīvu digitālu rīku – trīs moduļus dzinējmedību, individuālo medību pārvaldībai un informācijas aprītei (paziņojumu un informācijas modulis).**

Dzinējmedību pārvaldības modulis būtiski atvieglo gan medību procesu, gan to dokumentēšanu medniekiem, padarot to ērtāku un pārskatāmāku, tostarp paredzot, ka medību tiesību lietotājs (MTL) jeb medību iecirkņa atbildīgā persona ar moduļa palīdzību vada grupu un pārdala medību licences, plāno dzinējmedības, ģenerē numuru un sasaista to ar norakstīto vienumu, uzsāk medības, kā arī veido medību pārskatu, precizē datus un reģistrē dzinējmedību novērojumus.

Individuālo medību pārvaldības modulis padara efektīvāku individuālu medību organizēšanu un medību dokumentēšanu.

Informatīvā moduļa izstrāde ievērojami paātrina un padara ērtāku informācijas apriti, padarot aktuālo informāciju pieejamu medniekiem vienuviet, turklāt atgādinot par to ar paziņojumu palīdzību.

Kopumā šāds trīs moduļu risinājums atvieglo medību procesu un datu iesniegšanu un padara datus ticamākus, jo datus iespējams iesniegt vienkārši un ērti, darot to uzreiz un precīzi. Līdz ar to sagaidāmi ieguvumi izpētes un lēmumu pieņemšanas procesiem, un iespējams samazināt izdevumus par postījumu novēršanu.

Plānotie uzskaitāmie rezultāti Projekta plānošanas posmā un to sasniegšanas statuss Projekta noslēgumā raksturoti turpinājumā:

- Izstrādāts plāns – izpētes ziņojums, kurā apkopta informācija par veiktajiem darbiem un rezultātiem. Rezultāts sasniegts Projekta sākumposmā un izmantots par pamatu tālāko darbību veikšanai, bet, ņemot vērā regulāras izmaiņas un jaunu vajadzību identificēšanu visā Projekta īstenošanas laikā, precizēts Projekta gaitā un noslēgumā.
- Izstrādāts funkcionāls, digitāls modulis “dzinējmedības”, kas potenciāli savietojams/integrējams ar citiem digitāliem rīkiem un sistēmām. Rezultāts sasniegts veiksmīgi – modulis ir izstrādāts atbilstoši lietotāju vairuma vajadzībām, ir funkcionāls un pieejams lietošanai. Lai nodrošinātu lietotājiem iespējas nekavējoties lietot moduli,

tas savienots ar valsts informācijas sistēmām un lietotni "Mednis", tādējādi radot iespējas visus medību organizēšanas procesus operatīvi veikt vienuviet. Moduļa kods pieejams publiski, padarot rezultātus izmantojamus arī citām vajadzībām.

- Izstrādāts funkcionāls, digitāls modulis "individuālās medības", kas potenciāli savietojams/integrējams ar citiem digitāliem rīkiem un sistēmām. Rezultāts sasniegts veiksmīgi – modulis ir izstrādāts atbilstoši lietotāju vairuma vajadzībām, ir funkcionāls un pieejams lietošanai. Lai nodrošinātu lietotājiem iespējas nekavējoties lietot moduli, tas savienots ar valsts informācijas sistēmām un lietotni "Mednis", tādējādi radot iespējas visus medību organizēšanas procesus operatīvi veikt vienuviet. Moduļa kods pieejams publiski, padarot rezultātus izmantojamus arī citām vajadzībām.
- Izstrādāts funkcionāls, digitāls modulis "medību informācija", kas potenciāli savietojams/integrējams ar citiem digitāliem rīkiem un sistēmām. Rezultāts sasniegts veiksmīgi – modulis ir izstrādāts atbilstoši lietotāju vairuma vajadzībām, ir funkcionāls un pieejams lietošanai. Lai nodrošinātu lietotājiem iespējas nekavējoties lietot moduli, tas savienots ar valsts informācijas sistēmām un lietotni "Mednis", tādējādi radot iespējas visus medību organizēšanas procesus operatīvi veikt vienuviet. Moduļa kods pieejams publiski, padarot rezultātus izmantojamus arī citām vajadzībām.
- Nodrošināti publicitātes pasākumi: kopumā vismaz 7 publikācijas mājaslapās (sasniegts); Vismaz 15 ieraksti sociālajos tīklos (daļēji sasniegts); Vismaz 3 video sižeti (sasniegts); Vismaz 3 vebināri (daļēji sasniegts). Kopumā rezultāts ir sasniegts, jo par izstrādātajiem rezultātiem ir informēti vairums lietotāju, tomēr atšķiras veidi, kā lietotāji sasniegti:
 - Sadarbības partneri informāciju par projektu regulāri izplatījuši dažādos pasākumos, piedaloties diskusijās un sarunās.
 - Ievietotas publikācijas ZSA mājaslapā, informējot biedrus un interesentus par Projekta gaitu un rezultātiem, kā arī nodrošinot iespēju dalīties ar saitēm caur citiem kanāliem, īpaši – *WhatsApp* grupām, biedru ziņām, nedēļas ziņām u.c. Tādējādi operatīvi sasniegtas visas mērķa grupas.
 - Pēc nepieciešamības ievietoti ieraksti sociālajos tīklos (plānoto 15 ierakstu vietā publicēti 8, tomēr papildus plānotajam izsūtītas ziņas biedru ziņās, *WhatsApp* grupās u.c.)
 - Organizēts klātienē seminārs medniekiem "Medību pārvaldības rīku attīstība un medības" 2024. gada janvārī.

- Organizēts tiešsaistes seminārs par Tiešsaistes seminārs par limitēto medījamo dzīvnieku medībām un licenču sadali lietotnē Mednis 2024. gada jūlijā.
- Organizēts tiešsaistes seminārs par dzinējmedību un individuālo medību moduļiem, digitālajiem medību pārskatiem 2025. gada janvārī.
- Noslēguma pasākuma ieraksts publicēts, padarot rezultātu funkcionāli līdzīgu vebināram un ļaujot sasniegt lielu auditoriju (ap 5000 skatījumu). Arī nebināru ieraksti publicēti.
- Izveidoti un publicēti video sižeti, izmantojot noslēguma pasākuma videomateriālus.
- Kopumā ar publicitātes pasākumiem sasniegta liela mērķa grupu daļa, par ko liecina gan videoierakstu skatījumi, gan lietotnes "Mednis" lietotāju skaits (pirms Projekta – 17375 reģistrēti lietotāji, pēc Projekta 17887 reģistrēti lietotāji, bet jāņem vērā, ka liela daļa no ieguvējiem lietotni lietojuši jau pirms moduļu pievienošanas lietotnei).
- Organizēts noslēguma pasākums, informējot mērķa grupas par projekta rezultātiem un to pielietošanu – rezultāts sasniegts veiksmīgi.
- Nodrošināta projekta īstenošana un pabeigšana – rezultāts sasniegts veiksmīgi.

Projektā ne tikai sasniegti plānotie rezultāti, bet arī veiktas papildu darbības, jo publicitātes pasākumu īstenošanas laikā identificētas tādas lietotāju vajadzības, kas atzītas par būtiskām. Papildu izstrādes darbi ietver šādu iepriekš neparedzētu funkciju izstrādi:

- maršrutēšanas iespējas pievienošana dzinējmedību modulim;
- paziņojumu parādīšana medību notikumiem (oriģināli tie tika izstrādāti tikai jaunumiem);
- aktīvo medību saskarnes izmaiņas ar papildu aprīkojumu aktivitāšu sūtīšanu uz VMD;
- individuālo medību pietiekšanās kārtības pārstrāde – apstiprinājums no atbildīgās puses individuālo medību modulī padarīts neobligāts;
- medību sezonas karšu un ārzemnieku medību atļauju validācijas iespējas moduļos;
- medību plāna kopijas izveide – ērtākai medību plānošanai (līdz ar to ir iespēja jaunu medību plānošanu sākt ar iepriekš veiktu vai tikai plānotu medību veidni)
- individuālo medību attēlošana visiem biedriem, ne tikai iecirkņa atbildīgai personai;

- jaunumu sadaļa dalīta sīkāk un hierarhiskāk nekā plānots – tostarp paredzēta iespēja ziņu nodot visiem, iecirknim vai konkrētam medniekam.

Kopumā pēc Projekta aktivitāšu īstenošanas digitālo rīku izmantošana medību procesā ir kļuvusi par neatņemamu ikdienas sastāvdaļu, un lietotne Mednis ar tai pievienotajiem Projekta rezultātā izstrādātajiem moduļiem ieņem arvien nozīmīgāku lomu gan datu vākšanā, gan medījamo dzīvnieku populāciju pārvaldībā. Lietotnē tiek uzkrāts aizvien vairāk datu, kas dod iespējas tos analizēt. Datu analīze ir iespējama tikai pateicoties tam, ka arvien vairāk informācijas tiek strukturēti un centralizēti apkopota Mednis sistēmā. Tajā pašā laikā lietotājiem jābūt aizvien aktīvākiem ne tikai nomedīto, bet arī novēroto dzīvnieku ziņošanā, jo sugas, kuras tiek reti redzētas vai par kurām netiek ziņots, var tikt kļūdaini uzskatītas par izzūdošām. Tas, savukārt, var ietekmēt lēmumus par to aizsardzību vai medību atļauju piešķiršanu, un ietekmēt postījumu un sabiedrības veselības riskus.

Lai Projekta rezultāti būtu efektīvi izmantojami ilgākā nākotnē, būtiski turpināt uzsāktu sadarbību starp iesaistītajām pusēm, veicināt un attīstīt jaunu institūciju iesaisti sadarbībā, regulāri komunicēt ar mērķa grupām, informējot par jaunumiem un uzzinot par vajadzībām.

Pielikums

Noslēguma pasākuma diskusiju kopsavilkums: problēmas un ieteikumi medību jomas pilnveidei

Diskusiju daļa noslēguma pasākumā "Ulbrokas Pērlē" atklāja virkni būtisku problēmu, ar kurām saskaras gan mednieki, gan atbildīgās institūcijas. Tajā pašā laikā tika piedāvāti vairāki konstruktīvi ieteikumi, kas varētu uzlabot medību datu ievadi, sugu aizsardzību, kā arī stiprināt savstarpējo komunikāciju un sadarbību.

Datu ievade un Mednis sistēmas izaicinājumi

Viens no biežāk minētajiem jautājumiem bija saistīts ar Mednis lietotnes praktisko izmantošanu medību laukā. Mednieki uzsvēra, ka tehniski šķēršļi, piemēram, GPS signāla traucējumi vai ierīces bojājumi, bieži kavē savlaicīgu un korektu datu iesniegšanu. Tika aktualizēts arī jautājums par to, ka sistēmā šobrīd nav iespējas viegli piekļūt jau iesniegtajām fotogrāfijām – kas būtu nepieciešams juridisku vai organizatorisku vajadzību gadījumā.

Ieteikums: izstrādāt skaidru kārtību situācijām, kad datu iesniegšana nav iespējama uzreiz, kā arī nodrošināt lietotājiem iespēju piekļūt saviem jau augšupielādētajiem materiāliem.

Plēsēju ietekme un vilku limita jautājums

Diskusijās vairākkārt tika minēts, ka stirnu un citu dzīvnieku skaita kritums atsevišķos reģionos iespējams ir saistīts ar plēsēju – it īpaši vilku un lūšu – pieaugumu. Mednieki pauda bažas, ka vilku limits (300 dzīvnieki gadā) ir pārāk zems, un tas būtiski ietekmē citu sugu populācijas un medību efektivitāti.

Ieteikums: pārskatīt vilku medību limitu, īpaši reģionālajā griezumā, ņemot vērā novērojumus un postījumus. Tāpat tika ierosināts izmantot Mednis lietotni kā instrumentu novērojumu datu uzkrāšanai, kas varētu kalpot par pierādījumu vajadzībai palielināt limitus.

Medņu un rubeņu aizsardzības plāns un medību iespējas

Kritiku izraisīja arī fakts, ka dažām aizsargājamām sugām, piemēram, mednim un rubenim, ir noteikts nulles medību limits, kas neļauj jaunajiem medniekiem pat iepazīt šīs sugas praktiski. Turklāt, tika minēti piemēri, kur medņu riesta vietas tiek izcirstas, neraugoties uz to potenciālo nozīmi dabas aizsardzībā.

Ieteikums: stiprināt informācijas apmaiņu starp Dabas aizsardzības pārvaldi un Latvijas Valsts mežiem par aizsargājamām vietām un sugu izplatību. Tāpat tika rosināts izveidot skaidru procedūru, kā reģistrēt un aizsargāt šādas vietas.

Nepietiekama datu apmaiņa ar citām institūcijām

Tika uzsvērta nepieciešamība uzlabot sadarbību starp Valsts meža dienestu un citām institūcijām, piemēram, Valsts policiju un Latvijas Valsts ceļiem. Piemēram, daudzi gadījumi par satiksmes negadījumos notriektiem dzīvniekiem netiek iekļauti medību statistikā, lai gan šie dati būtu nozīmīgi novērojumu kontekstā.

Ieteikums: izveidot vienotu datu apmaiņas mehānismu starp institūcijām, lai fiksētu visus dzīvnieku bojāejas gadījumus neatkarīgi no konteksta (medības, satiksmes negadījumi, dabas novērojumi).

Sabiedrības informēšana un mednieku izglītošana

Diskusijā izskanēja arī aicinājumi pievērst lielāku uzmanību sabiedrības informēšanai un jauno mednieku izglītošanai, īpaši par datu sniegšanas nozīmi un novērojumu vērtību. Šobrīd tiek uzskatīts, ka sabiedrībā pastāv neizpratne par datu apkopošanas mērķiem.

Ieteikums: organizēt regulāras apmācības par Mednis lietošanu, kā arī komunikācijas kampaņas, kas uzsver datu iesniegšanas lomu medību resursu pārvaldībā.

Rekomendācijas lietotājiem:

- Dzinējmedību vadītājam uz medībām līdzī jāņem baterija, lai nodrošinātu telefona un rīka darbību visā medību garumā.